

ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΑΝΑΛΥΣΕΩΝ
CENTER FOR INTERNATIONAL STRATEGIC ANALYSES

Η νέα Στρατηγική Εθνικής Ασφάλειας του Ηνωμένου Βασιλείου (2025) & ο ρόλος του στο σύγχρονο περιβάλλον ασφάλειας

Αντισυνταγματάρχης ε.α.

Γεώργιος Κουκάκης

Ερευνητική Εργασία Νο. 119

Ιούλιος 2025

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΕΔΙΣΑ

Δρ. Ανδρέας Γ. Μπανούτσος	Πρόεδρος
Δρ. Παναγιώτης Σφαέλος	Αντιπρόεδρος & Δ/της Ερευνών
Γεώργιος Κουκάκης	Γενικός Γραμματέας
Αργέττα Μαλιχουτσάκη	Οικονομική Διαχειρίστρια
Βασιλική Καντιώτη	Μέλος
Μαρία Ντάμπου	Μέλος
Αικατερίνη Μαρούκη	Μέλος

© 2025 Center for International Strategic Analyses (KEDISA, All Rights Reserved)

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted in any form or by any means electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without permission of the publisher

ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΑΝΑΛΥΣΕΩΝ
CENTER FOR INTERNATIONAL STRATEGIC ANALYSES

**Η νέα Στρατηγική Εθνικής Ασφάλειας του
Ηνωμένου Βασιλείου (2025) & ο ρόλος του
στο σύγχρονο περιβάλλον ασφάλειας**

Αντισυνταγματάρχης ε.α. Γεώργιος Κουκάκης

Ιούλιος 2025

Δήλωση Γνωστοποίησης

Η γνώμη που διατυπώνεται σε αυτό το κείμενο εκφράζει τις προσωπικές απόψεις του συγγραφέα και σε καμία περίπτωση δεν αντικατοπτρίζει την επίσημη θέση του Κέντρου Διεθνών Στρατηγικών Αναλύσεων (ΚΕΔΙΣΑ) ή οποιουδήποτε άλλου Ινστιτούτου, Πανεπιστημίου, Οργανισμού ή άλλου φορέα με τον οποίο συνδέεται ο συγγραφέας.

Ηράκλειο (Κρήτη), 23 Ιουλίου 2025

Georgios Koukakis

Αντισυνταγματάρχης ε.α. Γεώργιος Κουκάκης

Γενικός Γραμματέας & Κύριος Ερευνητής του ΚΕΔΙΣΑ

Υπ. Διδάκτορας Αμυντικής Διπλωματίας & Εθνικής Ασφάλειας
του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών: Αρχαιολογία, Γλωσσολογία, Διεθνείς Σχέσεις του Παν. Αιγαίου

Ακαδημαϊκός Υπεύθυνος της Σειράς Προγραμμάτων «Σπουδές Ασφάλειας στη Μεσόγειο»
του Κέντρου Επιμόρφωσης & Δια Βίου Μάθησης (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.) του Παν. Αιγαίου

Σχετικά με τον συγγραφέα

Ο Αντισυνταγματάρχης ε.α. Γεώργιος Κουκάκης εισήχθη μέσω πανελληνίων εξετάσεων στη Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων το 1998 από όπου αποφοίτησε το 2002, 1^{ος} μεταξύ των Ανθυπολοχαγών Πεζικού. Το 2003 –έπειτα από αίτησή του και ειδική διαδικασία επιλογής– εντάχθηκε στις Ειδικές Δυνάμεις, όπου υπηρέτησε μέχρι και το 2017 οπότε και αποχώρησε οικειοθελώς. Έχει υπηρετήσει σε διάφορες Μονάδες και Επιτελεία των Ειδικών Δυνάμεων, του Πεζικού και της Επιστράτευσης στην Ελλάδα και το εξωτερικό (Κύπρος και Κοσσυφοπέδιο) και είναι απόφοιτος όλων των υποχρεωτικών στρατιωτικών εκπαιδεύσεων του Πεζικού και των Ειδικών Δυνάμεων, καθώς και τεσσάρων courses του Στρατού Ξηράς των ΗΠΑ (Fort Benning, Georgia). Επιπλέον, είναι απόφοιτος της Ανώτατης Διακλαδικής Σχολής Πολέμου (2023), από την οποία βραβεύτηκε για τη διπλωματική του διατριβή (5^η καλύτερη). Το 2024 αποστρατεύτηκε πρόωρα έπειτα από αίτησή του, έχοντας 26 έτη υπηρεσίας στις Ένοπλες Δυνάμεις.

Είναι Υποψήφιος Διδάκτορας Αμυντικής Διπλωματίας & Εθνικής Ασφάλειας του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών (Αρχαιολογία, Γλωσσολογία, Διεθνείς Σχέσεις) του Πανεπιστημίου Αιγαίου, και κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (Master of Arts) στη «*Διακυβέρνηση, Ανάπτυξη και Ασφάλεια στη Μεσόγειο*» του ίδιου Πανεπιστημίου, το οποίο απέκτησε με βαθμό άριστα αποφοιτώντας 1^{ος} ανάμεσα στους συμφοιτητές του, έπειτα από υποτροφία που του χορηγήθηκε από το Γενικό Επιτελείο Στρατού (ΓΕΣ). Όσον αφορά τη συμμετοχή του σε Ινστιτούτα και Κέντρα Διεθνών Σχέσεων, διατελεί Κύριος Ερευνητής και Γενικός Γραμματέας του Κέντρου Διεθνών Στρατηγικών Αναλύσεων (ΚΕΔΙΣΑ), Ερευνητικός Συνεργάτης (Research Associate) του HERMES Institute of International Affairs, Security & Geoeconomy, Μέλος του Ελληνικού Ινστιτούτου Στρατηγικών Μελετών (ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ.), Μέλος της

Mercury Negotiation Academy (MNA), και Μέλος της *ΑΛΛΗΛΙΟΝ*, του παγκόσμιου δικτύου αλληλεγγύης υπέρ των νέων για σπουδές, επαγγελματική ένταξη, σταδιοδρομία και επιχειρηματικότητα με την επωνυμία.

Έχει λάβει μέρος ως εισηγητής/ομιλητής σε αρκετά συνέδρια, ημερίδες και σεμινάρια, ενώ άρθρα και ερευνητικές εργασίες του έχουν δημοσιευτεί στις ιστοσελίδες των προαναφερθέντων Ινστιτούτων Διεθνών Σχέσεων με τα οποία συνεργάζεται, καθώς επίσης και σε πληθώρα περιοδικών και ιστοσελίδων. Τον Απρίλιο του 2023 κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Ινφογνώμων το πρώτο του βιβλίο (σε συνεργασία με τον Κώστα Πικραμένο) με τίτλο *Εθνική Ασφάλεια: Μύθοι και Πραγματικότητα*, ενώ τον Ιανουάριο του 2025 κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Ινφογνώμων το δεύτερο βιβλίο του (μονογραφία) με τίτλο *Ένοπλες Συγκρούσεις & Εθνική Ασφάλεια στον 21^ο αιώνα*.

Από τον Οκτώβριο του 2024 είναι ακαδημαϊκός υπεύθυνος –υπό την επιστημονική ευθύνη του Δρ. Ντάλη Σωτήρη– των ακόλουθων επιμορφωτικών προγραμμάτων του Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. Πανεπιστημίου Αιγαίου με τίτλο «Σπουδές Ασφάλειας στη Μεσόγειο».

Email : g_k_koukakis@yahoo.gr

LinkedIn : [Georgios Koukakis](#)

Research Gate : [Georgios Koukakis](#)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Περίληψη	i
Συνοτομογραφίες	ii
1. Εισαγωγή	1
2. Βασική ορολογία	1
3. Το θεσμικό πλαίσιο εθνικής ασφάλειας του Ηνωμένου Βασιλείου	5
4. Η νέα Στρατηγική Εθνικής Ασφάλειας (2025).....	9
4.1 Δομή του εγγράφου	9
4.2 Πρόλογος.....	10
4.3 Εισαγωγή.....	11
4.4 Στρατηγικό Περιεχόμενο	12
4.5 Στρατηγικό Πλαίσιο	13
4.5.1 Ο 1 ^{ος} Πυλώνας Εθνικής Ασφάλειας	14
4.5.2 Ο 2 ^{ος} Πυλώνας Εθνικής Ασφάλειας	17
4.5.3 Ο 3 ^{ος} Πυλώνας Εθνικής Ασφάλειας	20
4.6 Συμπέρασμα του εγγράφου	23
5. Συμπερασματικές σκέψεις	23
6. Εν κατακλείδι.....	27
Βιβλιογραφία.....	28
Δημοσιευμένο Ερευνητικό Έργο του Συγγραφέα	29

Περίληψη

Η Στρατηγική Εθνικής Ασφάλειας κάθε κράτους αποτελεί το κατεξοχήν έγγραφο υψηλής στρατηγικής, καθορίζοντας το πλαίσιο (απειλές & κινδύνους, στόχους, μέσα και τρόπους) εντός του οποίου οι αρμόδιοι κρατικοί φορείς θα χαράζουν αρχικά και στη συνέχεια θα υλοποιήσουν την εσωτερική και εξωτερική εθνική πολιτική. Για το λόγο αυτό η γνώση του περιεχομένου της έχει ιδιαίτερη σημασία, καθώς παρέχει τη δυνατότητα στους απανταχού λήπτες απόφασης (decision makers) άλλων δρώντων αλλά και τους αναλυτές διεθνών σχέσεων (international relations analysts) να εκτιμήσουν τις μελλοντικές ενέργειες του ενός κράτους με περισσότερη ακρίβεια. Σκοπός της παρούσας ερευνητικής εργασίας είναι να παρουσιάσει το περιεχόμενο της Στρατηγικής Εθνικής Ασφάλειας του Ηνωμένου Βασιλείου (HB) που περιήλθε στη δημοσιότητα στις 24 Ιουνίου 2025, και να εκτιμήσει την επίδραση αυτής στην περιφερειακή και διεθνή ασφάλεια μέσα από τη συσχέτιση του περιεχομένου της με την πολιτική που ακολουθείται από άλλους δρώντες. Με τον τρόπο αυτό συνεισφέρει στον εμπλουτισμό της βιβλιογραφίας που σχετίζεται με τις Σπουδές Ασφάλειας (Security Studies) και καλύπτει το κενό που υπάρχει σε αυτήν όσον αφορά το HB λόγω της πρόσφατης δημοσίευσης του εν λόγω εγγράφου. Το κυριότερο συμπέρασμα της εργασίας είναι ότι η νέα εξωτερική πολιτική του HB αναμένεται να ασκήσει θετική επίδραση στην Ευρωπαϊκή Άμυνα, ωστόσο απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή από την Ελλάδα και την Κύπρο λόγω των καλών διμερών σχέσεων του HB με την Τουρκία.

Λέξεις κλειδιά: Ηνωμένο Βασίλειο, ΗΠΑ, Κίνα, Ρωσία, NATO, Τουρκία, Ινδο-Ειρηνικός, Αρκτική, Εθνική Ασφάλεια, Στρατηγική, Εξωτερική Πολιτική

Συντομογραφίες

Ελληνικές

ΑΕΠ	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
ΑΠΕ	Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
Ε&Α	Έρευνα & Ανάπτυξη
Ε&Τ	Έρευνα & Τεχνολογία
ΗΒ	Ηνωμένο Βασίλειο
ΗΠΑ	Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής
ΚΠ	Κοινότητα Πληροφοριών
ΣΕΑ	Συμβούλιο Εθνικής Ασφάλειας
ΣτΕΑ	Στρατηγική Εθνικής Ασφάλειας

Ξένες

AI	Artificial Intelligence
AUKUS	Australia-United Kingdom-United States
CPTPP	Comprehensive and Progressive Agreement for Trans-Pacific Partnership
EDIS	European Defence Industrial Strategy
FVEY	Five Eyes
GCAP	Global Combat Air Programme
IC	Intelligence Community
NATO	North Atlantic Treaty Organization
NCF	National Cyber Force
NSA	National Security Adviser
NSC	National Security Council
NSS	National Security Strategy
NSSec	National Security Secretariat
SDP	Security & Defence Partnership
UK	United Kingdom

1. Εισαγωγή

Η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία τον Φεβρουάριο του 2022 υπενθύμισε με το χειρότερο τρόπο ότι η *σκληρή ισχύς* (hard power) παραμένει ένα από τα –ανεπιθύμητα αλλά δυστυχώς υπαρκτά και εφαρμοστέα– μέσα επίλυσης των διαφορών μεταξύ των δρώντων του διεθνούς συστήματος. Η δε ένοπλη σύγκρουση μεταξύ Ισραήλ και Χαμάς που ξεκίνησε τον Οκτώβριο του 2023, στην οποία ενεπλάκησαν ακολούθως με διάφορους τρόπους και άλλοι δρώντες όπως το Ιράν και οι ΗΠΑ, ήρθε να επιβεβαιώσει όχι μόνο τη διαχρονική χρήση της σκληρής ισχύος αλλά και το γεγονός ότι διανύουμε μία εποχή *αικρίσεων* (permacrises) και *πολυκρίσεων* (polycrises),¹ στην οποία η *ανθεκτικότητα* (resilience) έχει αναδειχθεί ως μία πολύτιμη ιδιότητα για κάθε δρώντα.²

Οι ιδιαίτερα αντίξοες αυτές συνθήκες του σύγχρονου περιβάλλοντος ασφάλειας –στο οποίο η ραγδαία ανάπτυξη της τεχνολογίας έχει οδηγήσει τόσο στην εμφάνιση νέων απειλών/κινδύνων ασφάλειας οι οποίες δρουν κυρίως εκμεταλλευόμενες τα στρατηγικά πεδία του διαστήματος, του κυβερνοχώρου και της πληροφορίας,³ όσο και την όξυνση των παλαιών όπως η κλιματική αλλαγή και η υποβάθμιση του περιβάλλοντος– έχει οδηγήσει αρκετούς κρατικούς και μη δρώντες στην αναθεώρηση των στρατηγικών (εθνικής) ασφάλειας, προκειμένου να είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν τις εν λόγω απειλές και κινδύνους όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματικά. Ένας από τους δρώντες αυτούς είναι και το Ηνωμένο Βασίλειο (ΗΒ), την πρόσφατη Στρατηγική Εθνικής Ασφάλειας του οποίου εξετάζει η παρούσα ερευνητική εργασία.

2. Βασική ορολογία

Η αποσαφήνιση των βασικών όρων και εννοιών που χρησιμοποιούνται σε κάποιο έγγραφο αποτελεί βασικό παράγοντα για την κατανόηση των περιεχομένων του από το αναγνωστικό κοινό. Αυτό συμβαίνει επειδή η ορολογία που χρησιμοποιείται σε αυτό ενδέχεται να είναι είτε άγνωστη είτε να χρησιμοποιείται από τον συγγραφέα με διαφορετικό τρόπο, επομένως αποφεύγεται η

¹ Koukakis, G. (2023). Permacrises and Polycrises: Outlining the Contemporary Security Environment through References to Strategic Documents of Regional and International Actors. *HAPSc Policy Briefs Series*, 4(2), 55–64. <https://doi.org/10.12681/hapscpbs.36661>

² Koukakis, G. (2023). Resilience: Highlighting its Importance for Security and Development through References to (National) Security Strategic Documents of International Actors. *HAPSc Policy Briefs Series*, 4(1), 77–87. <https://doi.org/10.12681/hapscpbs.35186>

³ Koukakis, G. (2026). Hyperland: Transforming Past Theories of Geopolitics to Explain Contemporary Strategic Competition. In P. Pietrzak (Ed.), *Strengthening International Relations Through Transformative Theory and Practice* (pp. 33-62). IGI Global Scientific Publishing. <https://doi.org/10.4018/979-8-3693-6735-3.ch002>

παρερμηνεία τους από το αναγνωστικό κοινό. Για το λόγο αυτό, στο συγκεκριμένο μέρος της παρούσας ερευνητικής εργασίας αναλύονται οι σημαντικότεροι όροι που χρησιμοποιούνται σε αυτήν.

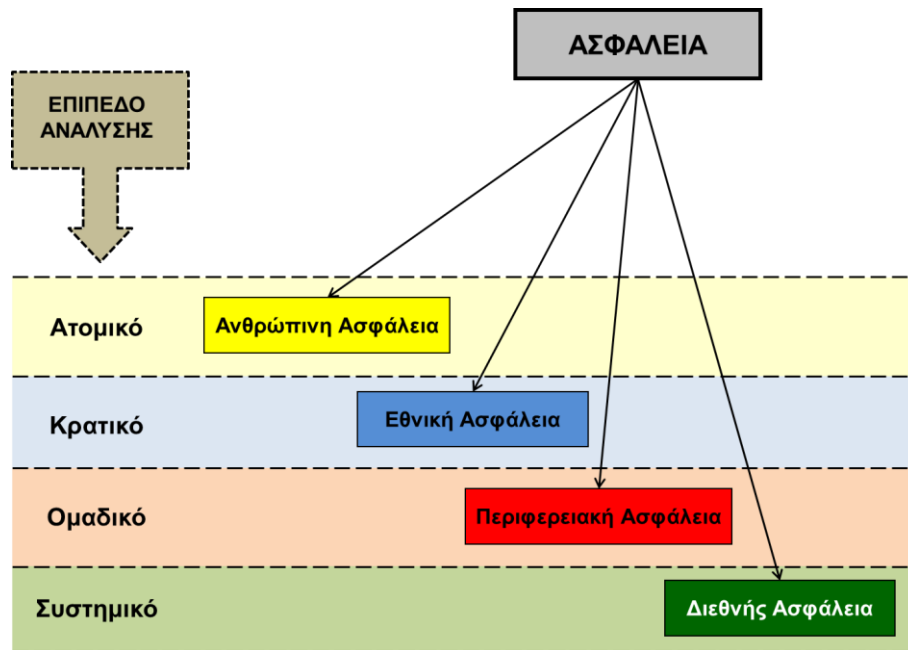
Ένας από τους πρώτους όρους που πρέπει να αποσαφηνιστεί είναι ο όρος «ασφάλεια», ο οποίος υποδηλώνει την κατάσταση εκείνη κατά την οποία –αφού έχουν προηγουμένως εφαρμοστεί τα ενδεικνύόμενα προληπτικά μέτρα– ένας δρώντας είναι «[...] προστατευμένος από ενδεχόμενη βλάβη, [...] στενά παρακολουθούμενος ή φυλασσόμενος, [...] απαλλαγμένος από άγχος ή ανησυχία».⁴ Όπως γίνεται εύκολα αντιληπτό, η ασφάλεια ενός δρώντα σχετίζεται άμεσα με την αντιμετώπιση όλων εκείνων των παραγόντων που μπορούν (εκούσια ή ακούσια) να του προξενήσουν βλάβη.

Ως εκ τούτου, ο όρος «απειλή» (threat) χρησιμοποιείται για να περιγράψει έναν συγκεκριμένο (φυσικό) δρώντα που έχει τόσο τις δυνατότητες όσο και την πρόθεση να βλάψει την ασφάλεια ενός άλλου δρώντα εκμεταλλευόμενος πιθανά τρωτά σημεία (αδυναμίες ή/και σφάλματα), ενώ ο όρος «κίνδυνος» (risk) αναφέρεται συνήθως σε μια μη-σκόπιμη κατάσταση ή φαινόμενο (π.χ. κλιματική αλλαγή, σεισμός, οικονομική κρίση κ.λπ.) που μπορεί να βλάψει την ασφάλεια ενός δρώντα, χωρίς να στρέφεται ηθελημένα σε αυτόν.⁵

Αναλόγως δε το συστημικό επίπεδο εντός του οποίου εξετάζεται, η ασφάλεια μπορεί να διαχωριστεί σε τέσσερις μεγάλες κατηγορίες (**Εικόνα 1**). Αυτές περιλαμβάνουν την *ανθρώπινη ασφάλεια* (human security) η οποία αφορά την ασφάλεια κάθε ανθρώπου σε ατομικό επίπεδο, την *εθνική ασφάλεια* (national security) η οποία αφορά την ασφάλεια κάθε κράτους, την *περιφερειακή ασφάλεια* (regional security) η οποία αφορά την ασφάλεια μίας συγκεκριμένης γεωγραφικής περιοχής, και τέλος τη *διεθνή ασφάλεια* (international security) η οποία αφορά την ασφάλεια σε παγκόσμιο επίπεδο.

⁴ The Britannica Dictionary. (n.d.). security. <https://www.britannica.com/dictionary/security>

⁵ Wallander, C. & Keohane, R. (2002). Risk, threat, and security institutions. in Keohane, R. (Ed.), *Power and Governance in a Partially Globalized World*. Routledge, 91. https://dl1.cuni.cz/pluginfile.php/486331/mod_resource/content/0/Robert%20Keohane%20Power%20and%20Governance%20in%20a%20Partially%20Globalized%20World.pdf

Εικόνα 1: Τα τέσσερα επίπεδα ανάλυσης της ασφάλειας

Πηγή: Δημιουργία του Γεώργιου Κουκάκη ©

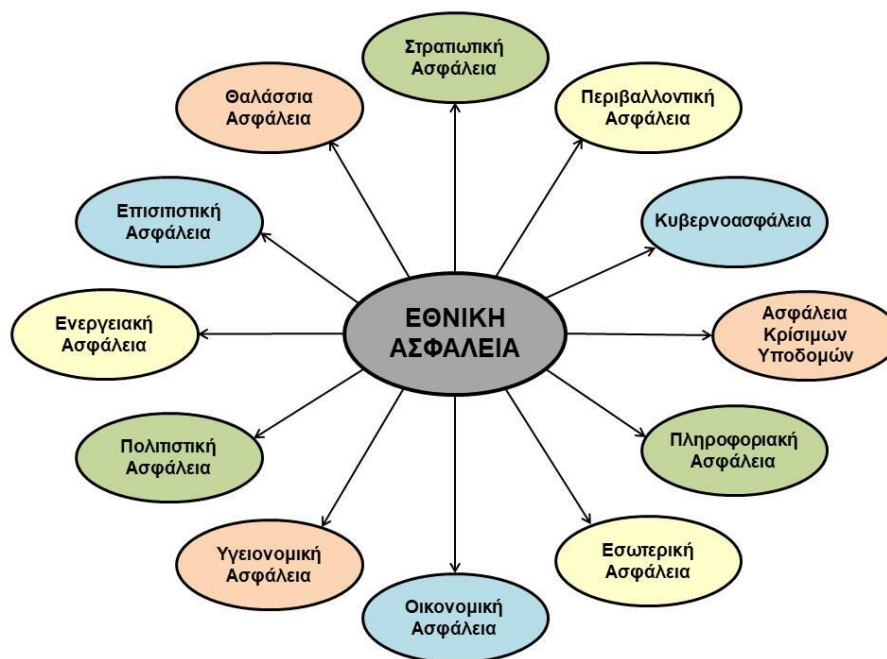
Όσον αφορά την *εθνική ασφάλεια*, ένας πιο συγκεκριμένος ορισμός που θα μπορούσε να δοθεί για να την περιγράψει είναι:

«[...] η κατάσταση κατά την οποία το κράτος δεν απειλείται από εξωτερικούς κινδύνους και επικρατεί σταθερότητα στο εσωτερικό του, είτε επειδή οι κίνδυνοι έχουν εξλειφθεί, είτε επειδή το κράτος εφαρμόζει την αποτροπή αποτελεσματικά».⁶

Ανάλογα επίσης με την προέλευση της απειλής ή του κινδύνου εθνικής ασφάλειας, η εθνική ασφάλεια μπορεί να διαχωριστεί σε *εξωτερική ασφάλεια* (external national security) η οποία σχετίζεται με απειλές και κινδύνους που βρίσκονται εκτός συνόρων, και σε *εσωτερική ασφάλεια* (domestic/homeland security) η οποία σχετίζεται με απειλές και κινδύνους που βρίσκονται εντός συνόρων.⁷ Η εθνική ασφάλεια μπορεί επίσης να διαχωριστεί σύμφωνα με τον τομέα πολιτικής (policy field) κατά του οποίου στρέφεται μία απειλή ή ένας κίνδυνος, οδηγώντας στην κατάταξη της σε ισάριθμες συνιστώσες/υποκατηγορίες (Εικόνα 2).

⁶ Πικραμένος, Κ. & Κουκάκης, Γ. (2023). *Εθνική Ασφάλεια: Μύθοι & πραγματικότητα*. Εκδόσεις Ινφογνώμων, 32.

⁷ Οπ.π.

Εικόνα 2: Οι κυριότερες συνιστώσες της εθνικής ασφάλειας

Πηγή: Δημιουργία του Γεώργιου Κουκάκη ©

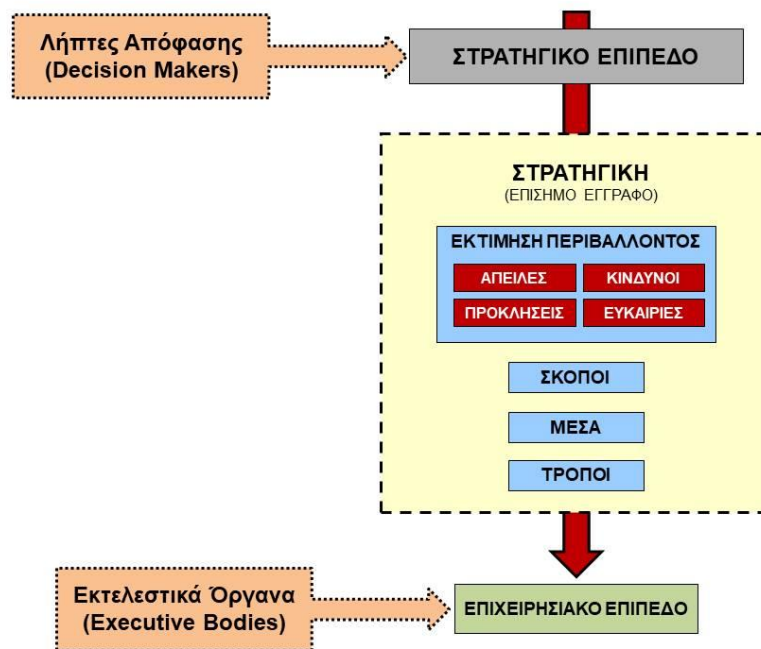
Όσον αφορά τέλος τον όρο «Στρατηγική» (Strategy), έναν όρο που προέρχεται από τη Στρατιωτική Επιστήμη,⁸ αυτός χρησιμοποιείται πλέον σε μία πληθώρα πεδίων για να περιγράψει το «γενικό σχεδιασμό για την αντιμετώπιση ενός θέματος, για την επίλυση προβλήματος».⁹ Όταν δε ο εν λόγω σχεδιασμός υλοποιείται στο ύψιστο ιεραρχικό επίπεδο μίας επιχείρησης ή ενός Οργανισμού τότε αποκαλείται «Υψηλή Στρατηγική» (Grand Strategy),¹⁰ και το περιεχόμενο αυτής συνήθως περιλαμβάνει τη διαχείριση κινδύνου (risk management) –δηλαδή μία καταγραφή των κυριότερων απειλών/κινδύνων ασφάλειας και της επίδρασης αυτών στην εθνική ασφάλεια– καθώς και τον καθορισμό των στόχων (ends) της κυβερνητικής πολιτικής, την ανάλυση των τρόπων (ways) επίτευξης αυτών και την υπόδειξη των απαιτούμενων μέσων (means) για την υλοποίησή τους (Εικόνα 3).¹¹

⁸ Για περισσότερες λεπτομέρειες βλ. Beaufre, A. (2015) *Εισαγωγή στη Στρατηγική* (μετάφραση Αντγος ε.α. Μαυρόπουλος Παναγιώτης), Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας <https://geetha.mil.gr/wp-content/uploads/2019/11/Beaufre.pdf>

⁹ Μπαμπινιώτης, Γ. (2002). *Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας*, Κέντρο Λεξικολογίας, 1663.

¹⁰ Πικραμένος, Κ. & Κουκάκης, Γ. (2023). *Οπ.π.*, 31-32.

¹¹ *Οπ.π.*, 31.

Εικόνα 3: Τα στοιχεία & ο τρόπος λειτουργίας της στρατηγικής

Πηγή: Δημιουργία του Γεώργιου Κουκάκη ©

3. Το θεσμικό πλαίσιο εθνικής ασφάλειας του Ηνωμένου Βασιλείου

Το ισχύον θεσμικό όργανο του Ηνωμένου Βασιλείου το οποίο είναι υπεύθυνο για τα θέματα εθνικής ασφάλειας είναι το *Συμβούλιο Εθνικής Ασφάλειας* (National Security Council, NSC), το οποίο ιδρύθηκε το 2010.¹² Όσον αφορά το ρόλο του NSC, η επίσημη ιστοσελίδα της Κυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου πληροφορεί το κοινό ότι:

«Το Συμβούλιο Εθνικής Ασφαλείας είναι το κύριο φόρουμ για τη συλλογική συζήτηση των κυβερνητικών στόχων όσον αφορά την Εθνική Ασφάλεια και τον βέλτιστο τρόπο επίτευξής τους κατά την παρούσα οικονομική κατάσταση. [...] Κύριος σκοπός του Συμβουλίου είναι να διασφαλίζει ότι οι Υπουργοί λαμβάνουν υπόψη τους την Εθνική Ασφάλεια με συλλογικό και στρατηγικό τρόπο. Πρόεδρος του Συμβουλίου είναι ο Πρωθυπουργός».¹³

Για την υποστήριξη του έργου του NSC έχει ιδρυθεί η *Γραμματεία Εθνικής Ασφάλειας* (National Security Secretariat, NSSec), έχοντας ως αρμοδιότητα την «[...] παροχή συντονισμού σε

¹² Πικραμένος, Κ. & Κουκάκης, Γ. (2023). Οπ.π., 63.

¹³ Government of the United Kingdom. (n.d.). *National Security Council*, <https://www.gov.uk/government/groups/national-security-council>.

θέματα ασφάλειας και πληροφοριών στρατηγικής σημασίας στην Κυβέρνηση».¹⁴ Η εν λόγω Γραμματεία αποτελείται από πολυάριθμο προσωπικό (επιτελείο) κατανεμημένο σε πληθώρα Τμημάτων και Γραφείων,¹⁵ αποστολή του οποίου είναι:

- α. Η παροχή συμβουλών Πολιτικής στο Συμβούλιο Εθνικής Ασφάλειας,
- β. Ο συντονισμός και η ανάπτυξη της εξωτερικής και αμυντικής πολιτικής σε όλη την κυβέρνηση,
- γ. Ο συντονισμός των πολιτικών, ηθικών και νομικών θεμάτων σε όλη την Κοινότητα Πληροφοριών (Intelligence Community, IC),
- δ. Η διαχείριση της χρηματοδότησης και των προτεραιοτήτων της IC και τη συναλλαγή με την Επιτροπή Πληροφοριών και Ασφάλειας,
- ε. Η ανάπτυξη αποτελεσματικών πολιτικών (policies) προστασίας και δυνατοτήτων ασφάλειας για την Κυβέρνηση,
- στ. Η βελτίωση της ανθεκτικότητας του ΗΒ ώστε να ανταποκρίνεται και να ανακάμπτει από καταστάσεις έκτακτης ανάγκης,
- ζ. Η διατήρηση των εγκαταστάσεων για τον αποτελεσματικό συντονισμό της κυβερνητικής αντίδρασης σε κρίσεις, και
- η. Η παροχή στρατηγικής ηγεσίας για την κυβερνοασφάλεια στο Ηνωμένο Βασίλειο, σύμφωνα με την Εθνική Στρατηγική Κυβερνοασφάλειας.

Επικεφαλής του NSC και «δεξί χέρι» του Πρωθυπουργού του ΗΒ όσον αφορά τη διαχείριση των θεμάτων εθνικής ασφάλειας είναι ο *Σύμβουλος Εθνικής Ασφάλειας* (National Security Adviser, NSA), οι αρμοδιότητες του οποίου περιλαμβάνουν:

«Την παροχή συμβουλών επί θεμάτων Εθνικής Ασφάλειας στον Πρωθυπουργό και την Προεδρία της Κυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένων και θεμάτων Στρατηγικής, Πολιτικής, Ικανοτήτων και Πολιτικών Εκτάκτων

¹⁴ Government of the United Kingdom/Organisations. (n.d.) *Latest from National security and intelligence*, <https://www.gov.uk/government/organisations/national-security>

¹⁵ Οπ.π.

Αναγκών, την ηγεσία και διαχείριση των Ομάδων Εργασίας Εθνικής Ασφάλειας του Γραφείου του Υπουργικού Συμβουλίου, την επαφή της ευρύτερης Κοινότητας Εθνικής Ασφάλειας της Κυβέρνησης και του διεθνούς δικτύου, και την καλλιέργεια και διατήρηση ενός δικτύου διεθνών ενδιαφερομένων καθώς και επαφών με τους σχετικούς ομολόγους, τις εργασιακές, βιομηχανικές και πολιτικές κοινωνικές ομάδες»¹⁶

Όσον αφορά τέλος τις στρατηγικές (**Εικόνα 4**) που έχει εκδώσει το ΗΒ αναφορικά με τα ζητήματα εθνικής ασφάλειας μέχρι και της συγγραφής της παρούσας εργασίας, αυτές είναι οι ακόλουθες:

α. Η *Στρατηγική Εθνικής Ασφάλειας* του Ηνωμένου Βασιλείου με τίτλο «Ασφάλεια σε έναν αλληλοεξαρτώμενο κόσμο» (Security in an interdependent world) που δημοσιεύτηκε το 2008.¹⁷

β. Η *Στρατηγική Εθνικής Ασφάλειας* με τίτλο «Μια Δυνατή Βρετανία σε μια Εποχή Αβεβαιότητας» (Strong Britain in an Age of Uncertainty). που δημοσιεύτηκε το 2010.¹⁸

γ. Η *Στρατηγική Εθνικής Ασφάλειας και Στρατηγική Αναθεώρηση Άμυνας & Ασφάλειας* με τίτλο «Ένα ασφαλές και ευήμερο Ηνωμένο Βασίλειο» (A Secure and Prosperous United Kingdom) που δημοσιεύτηκε το 2015.¹⁹

δ. Η *Ενοποιημένη Ανασκόπηση Ασφάλειας, Άμυνας, Ανάπτυξης και Εξωτερικής Πολιτικής* (Integrated Review of Security, Defence, Development and Foreign Policy) με τίτλο «Η Παγκόσμια Βρετανία σε μια Ανταγωνιστική Εποχή» (Global Britain in a competitive age) που δημοσιεύτηκε το 2021.²⁰

¹⁶ Government of the United Kingdom. (n.d.). *National Security Adviser*, <https://www.gov.uk/government/people/stephen-lovegrove>

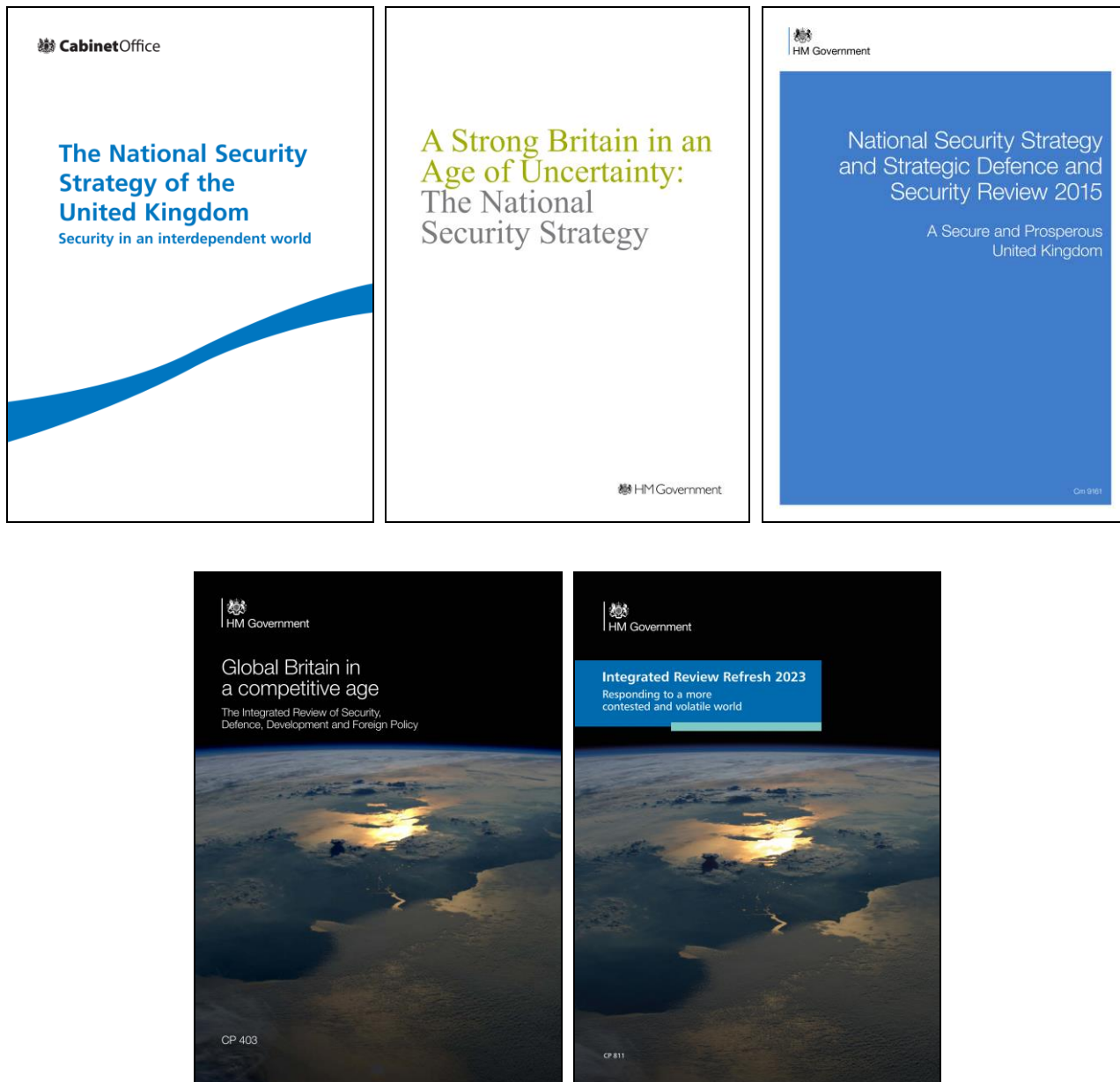
¹⁷ Government of the United Kingdom. (2008). *The National Security Strategy of the United Kingdom: Security in an interdependent world* [Official Document]. https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/228539/7291.pdf

¹⁸ Government of the United Kingdom. (2010). *The national security strategy - a strong Britain in an age of uncertainty* [Official Document]. <https://www.gov.uk/government/publications/the-national-security-strategy-a-strong-britain-in-an-age-of-uncertainty>

¹⁹ Government of the United Kingdom. (2015). *National Security Strategy and Strategic Defence and Security Review 2015* [Official Document]. <https://www.gov.uk/government/publications/national-security-strategy-and-strategic-defence-and-security-review-2015>

²⁰ Government of the United Kingdom. (2021). *Global Britain in a competitive age: The Integrated Review of Security, Defence, Development and Foreign Policy* [Official Document]. https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/975077/Global_Britain_in_a_Competitive_Age_the_Integrated_Review_of_Security_Defence_Development_and_Foreign_Policy.pdf

ε. Η *Αναθεωρημένη Ενοποιημένη Ανασκόπηση* (Integrated Review Refresh) με τίτλο «Ανταποκρίνοντας σε έναν πιο αμφισβητούμενο και ασταθή κόσμο» (Responding to a more contested and volatile world) που δημοσιεύτηκε το 2023.²¹

Εικόνα 4: Τα εξώφυλλα των στρατηγικών του HB για την εθνική ασφάλεια (2008, 2010, 2015, 2021, 2023)

Πηγή: <https://www.gov.uk/government/>

²¹ Government of the United Kingdom. (2023). *Integrated Review Refresh 2023: Responding to a more contested and volatile world* [Official Document]. https://assets.publishing.service.gov.uk/media/641d72f45155a2000c6ad5d5/11857435_NS_IR_Refresh_2023_Supply_AllPages_Revision_7_WEB_PDF.pdf

4. Η νέα Στρατηγική Εθνικής Ασφάλειας (2025)

Η νέα Στρατηγική Εθνικής Ασφάλειας του ΗΒ δημοσιεύτηκε στις 24 Ιουνίου 2025,²² έχει τίτλο «Ασφάλεια για τον Βρετανικό λαό σε έναν επικίνδυνο κόσμο» (Security for the British People in a Dangerous World) και αποτελεί την πρώτη αυτούσια (χωρίς την ενσωμάτωση άλλων στρατηγικών) στρατηγική για την εθνική ασφάλεια του ΗΒ που εκδίδεται μετά το 2010 (βλ. παραπάνω). Σύμφωνα δε με την επίσημη ιστοσελίδα της κυβέρνησης του ΗΒ:

*«Η Στρατηγική Εθνικής Ασφάλειας 2025 προσδιορίζει τις κύριες προκλήσεις που αντιμετωπίζει το Ηνωμένο Βασίλειο σε μια εποχή ριζικής αβεβαιότητας και καθορίζει ένα νέο στρατηγικό πλαίσιο που καλύπτει όλες τις πτυχές της εθνικής ασφάλειας και της διεθνούς πολιτικής».*²³

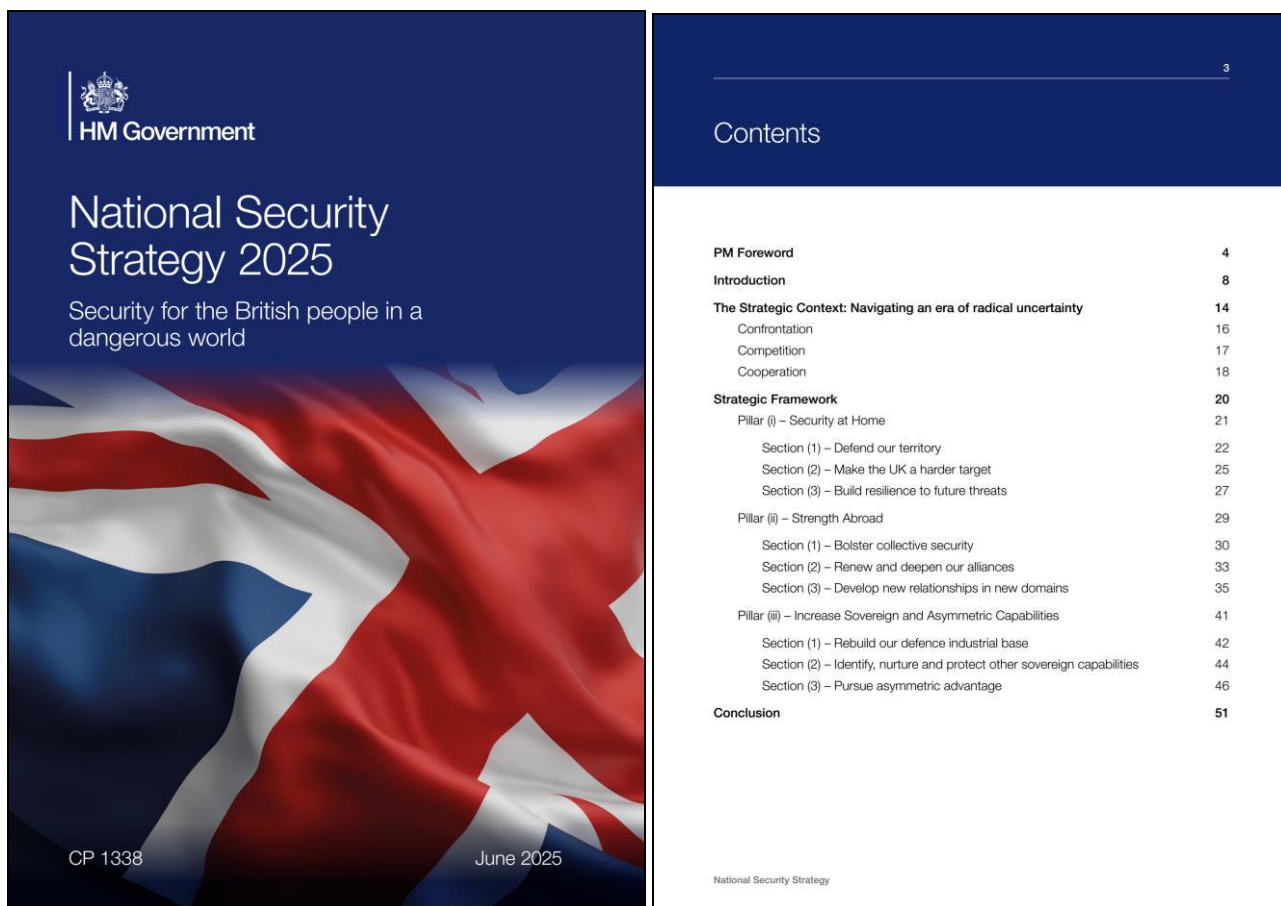
4.1 Δομή του εγγράφου

Όσον αφορά την δομή της, η νέα Στρατηγική Εθνικής Ασφάλειας είναι ένα έγγραφο έκτασης συνολικά 55 σελίδων, το οποίο αποτελείται από τα ακόλουθα μέρη (**Εικόνα 5**):

- α. Τον *Πρόλογο* (Foreword) του Πρωθυπουργού, ο οποίος καταλαμβάνει έκταση τριών σελίδων (σσ. 4-6).
- β. Την *Εισαγωγή* (Introduction), η οποία καταλαμβάνει έκταση πέντε σελίδων (σσ. 8-12).
- γ. Το *1^ο Κύριο Μέρος* με τίτλο «Στρατηγικό Περιεχόμενο: Πλοηγώντας σε μία εποχή ριζοσπαστικής αβεβαιότητας» (The Strategic Context: Navigating an era of radical uncertainty), το οποίο καταλαμβάνει έκταση πέντε σελίδων (σσ. 14-18).
- δ. Το *2^ο Κύριο Μέρος* με τίτλο «Στρατηγικό Πλαίσιο» (Strategic Framework), το οποίο καταλαμβάνει έκταση 31 σελίδων (σσ. 19-49).
- ε. Το *Συμπέρασμα* (Conclusion), το οποίο καταλαμβάνει έκταση μίας σελίδας (σ. 51).

²² Government of the United Kingdom. (2025). *National Security Strategy 2025: Security for the British People in a Dangerous World* [Official Document]. <https://www.gov.uk/government/publications/national-security-strategy-2025-security-for-the-british-people-in-a-dangerous-world>

²³ Οπ.π.

Εικόνα 5: Το εξώφυλλο & τα περιεχόμενα της νέας Στρατηγικής Εθνικής Ασφάλειας του ΗΒ (2025)

Πηγή: <https://www.gov.uk/government/publications/national-security-strategy-2025-security-for-the-british-people-in-a-dangerous-world>

4.2 Πρόλογος

Όσον αφορά τον *Πρόλογο* του Πρωθυπουργού (Keir Starmer) του ΗΒ, μερικά από τα σημεία του που πρέπει να τονιστούν είναι η επισήμανση ότι η εθνική ασφάλεια αποτελεί την πρωταρχική ευθύνη κάθε κυβέρνησης, ότι ο τρόπος δράσης θα πρέπει να προσαρμόζεται στις συνθήκες που επικρατούν, ότι η τεχνολογία είναι αυτή που διαμορφώνει τη φύση του πολέμου και της εσωτερικής ασφάλειας, καθώς και ότι η πολιτική που εφαρμόζει το ΗΒ είναι καθοδηγούμενη από τις αξίες και την ιστορία του. Επιπλέον, στον Πρόλογο αναφέρονται τρία διδάγματα του παρελθόντος τα οποία σχετίζονται με την εθνική ασφάλεια, τα οποία περιλαμβάνουν το γεγονός ότι:

- α. Η *εξωτερική πολιτική* οφείλει να δίνει απάντηση άμεσα στις ανησυχίες του λαού,

β. Η συλλογική ασφάλεια (collective security) στο πλαίσιο του NATO παραμένει ο θεμέλιος λίθος της στρατηγικής του ΗΒ, και

γ. Τα έθνη είναι πιο δυνατά όταν ενώνονται από έναν κοινό σκοπό.

Τέλος, ο Πρωθυπουργός αναφέρεται στην ιστορική δέσμευση του ΗΒ να δαπανά 5% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) του για τις ανάγκες εθνικής ασφάλειας μέχρι το 2035, ολοκληρώνοντάς τον πρόλογό του τονίζοντας ότι:

*«Η ισχύς στη διεθνή σκηνή ήταν πάντα ζωτικής σημασίας για την εθνική μας ασφάλεια. Τώρα, μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε την εθνική ασφάλεια για να ενισχύσουμε τη χώρα μας».*²⁴

4.3 Εισαγωγή

Αναφορικά με την Εισαγωγή της πρόσφατης Στρατηγικής Εθνικής Ασφάλειας του ΗΒ, σε αυτήν επισημαίνονται μεταξύ άλλων ότι:

α. Η εθνική ασφάλεια –σε συνδυασμό με τα ασφαλή σύνορα και τη σταθερή οικονομία– αποτελούν το θεμέλιο της ευημερίας και του τρόπου ζωής.

β. Υπάρχει αυξημένη πιθανότητα εμφάνισης έμμεσης και πιθανώς άμεσης αντιμετώπισης με αντιπάλους, έντασης του στρατηγικού ανταγωνισμού και ανορθόδοξης διαπραγμάτευσης των συνθηκών συνεργασίας μεταξύ των διεθνών δρώντων.

γ. Το εν λόγω έγγραφο καθιερώνει ένα νέο στρατηγικό πλαίσιο το οποίο ενσωματώνει ποικίλους εθνικούς φορείς που σχετίζονται με την εθνική ασφάλεια.

δ. Βασική αρχή της εν λόγω στρατηγικής αποτελεί η αναγνώριση (εντοπισμός), η πρόβλεψη, η αντιμετώπιση και η απομάκρυνση/αποσόβηση των κινδύνων που στρέφονται ενάντια στον Βρετανικό λαό και την πατρίδα.

ε. Θα υιοθετηθεί μία εκστρατευτική προσέγγιση, η οποία στοχεύει στην μακροπρόθεσμη οικοδόμηση κυρίαρχων ικανοτήτων και ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος μέσω της ελαχιστοποίησης της δυνατότητας εξαναγκασμού και υπονόμευσης των θεμέλιων της εθνικής

²⁴ Government of the United Kingdom. (2025). Οπ.π., 6.

ισχύος του ΗΒ από άλλους δρώντες, αλλά και τη μεγιστοποίηση των ευκαιριών για την ενίσχυση της ασφάλειας και της ευημερίας, είτε αυτόνομα είτε (κυρίως) με τη συνεργασία με άλλους δρώντες.

στ. Δίνεται έμφαση στη σε συγκεκριμένους τομείς όπως οι ένοπλες δυνάμεις, η διπλωματική υπηρεσία, οι υπηρεσίες πληροφοριών, τα σώματα ασφάλειας, η βιομηχανική, επιστημονική και τεχνολογική βάση, καθώς και η τεχνητή νοημοσύνη.

4.4 Στρατηγικό Περιεχόμενο

Όσον αφορά το 1ο Κύριο Μέρος της πρόσφατης Στρατηγικής Εθνικής Ασφάλειας του ΗΒ με τίτλο «Στρατηγικό Περιεχόμενο: Πλοηγώντας σε μία εποχή ριζοσπαστικής αβεβαιότητας», μερικά από τα πιο ενδιαφέροντα σημεία αυτής είναι τα ακόλουθα:

α. Η διεθνής τάξη βρίσκεται σε ένα μεταβατικό στάδιο, κατά το οποίο ο στρατηγικός ανταγωνισμός είναι έντονος, οι αυταρχικές και εξτρεμιστικές ιδεολογίες αυξάνονται και το μέλλον είναι αβέβαιο.

β. Οι ισχύοντες κανόνες του διεθνούς συστήματος και η στρατηγική ισορροπία τίθενται σε αμφισβήτηση.

γ. Τα κράτη αναμένεται να ασκήσουν μία πιο ενεργή εξωτερική πολιτική προκειμένου να εξασφαλίσουν τα ζωτικά τους συμφέροντα.

δ. Οι νέοι στόχοι του ΗΒ αναμένεται να προκαλέσουν τριβές στις σχέσεις του με άλλους δρώντες, ειδικά όσον αφορά το εμπόριο, την τεχνολογία και την άμυνα, ενώ οι ιδιωτικός τομέας αναμένεται να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην επίτευξη των στόχων αυτών.

ε. Οι διακρατικές προκλήσεις αναμένεται να οξυνθούν, επιδεινώνοντας με τον τρόπο αυτό τις προκλήσεις εθνικής ασφάλειας του ΗΒ.

στ. Η επιστήμη και η τεχνολογία αναμένεται να αποτελέσουν δύο νέα στρατηγικά πεδία ανταγωνισμού, ενώ η πρώτη θα δημιουργήσει νέες τρωτότητες και θα αλλάξει τον χαρακτήρα της σύγκρουσης.

ζ. Οι απειλές εσωτερικής ασφάλειας από κρατικούς δρώντες καθώς και η τρομοκρατία, το έγκλημα και άλλοι μη κρατικοί δρώντες θα αυξηθούν.

η. Οι τρεις τάσεις που αναμένεται να εμφανιστούν στο περιβάλλον ασφάλειας είναι οι ακόλουθες:

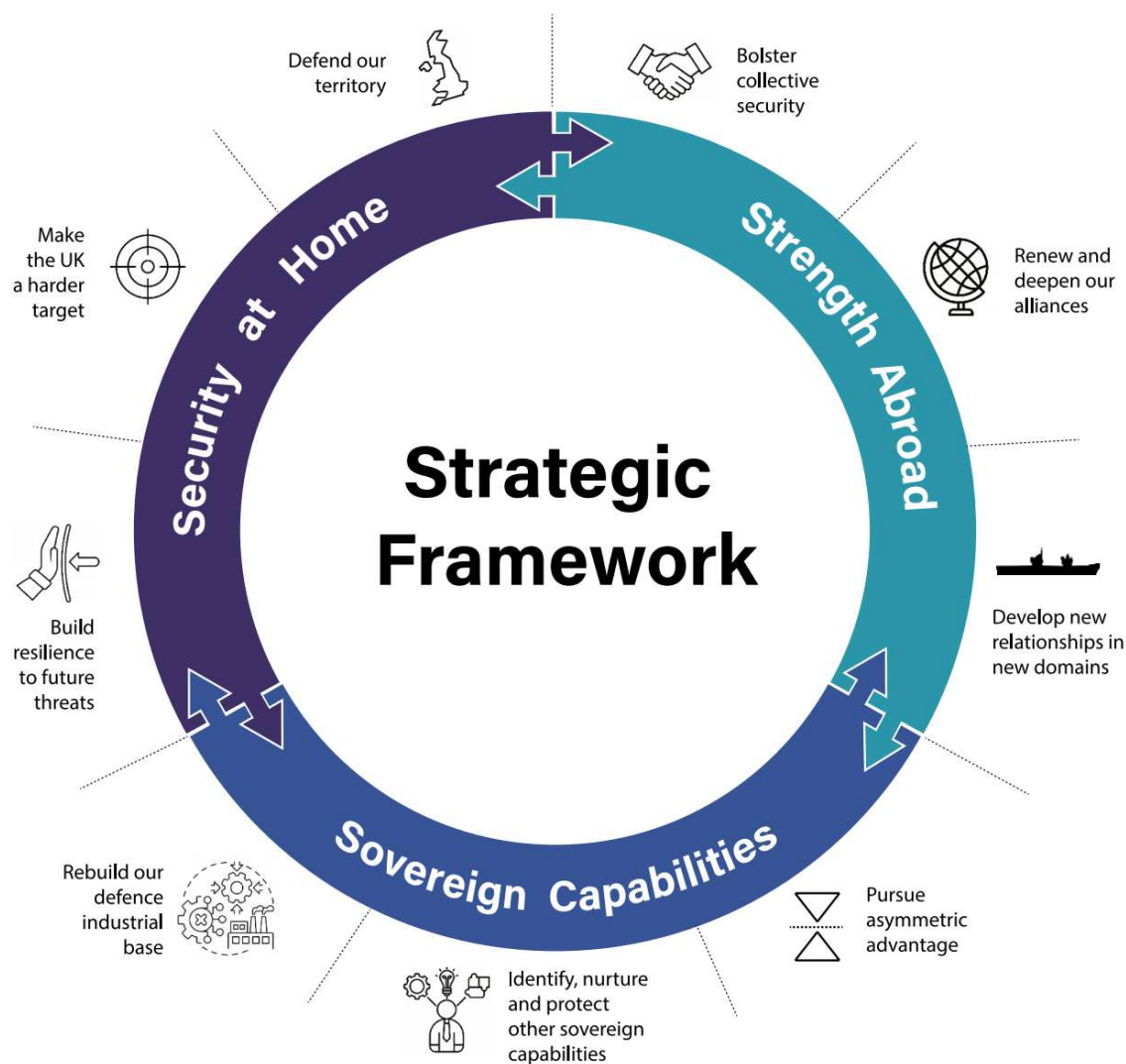
(1) *Αντιπαράθεση με αντιπάλους*, η οποία –όντας συνήθως έμμεση και σε κάποιες περιπτώσεις άμεση– λαμβάνει χώρα κυρίως με τη *Ρωσία* η οποία κατονομάζεται ως μία προφανής και πειστική απειλή ασφάλειας για το ΗΒ. Η αντιπαράθεση αυτή έχει μάλιστα οδηγήσει σε αυξημένη πιθανότητα χρήσης στρατιωτικών μέσων από το ΗΒ και ενδέχεται να προκαλέσει κρίσεις σε διάφορες περιοχές όπως ο Ινδο-Ειρηνικός.

(2) *Ανταγωνισμός με άλλα κράτη*, ο οποίος –όντας ταυτόχρονα συστημικός και στρατηγικός στη φύση– παρατηρείται σε όλους τους τομείς της εσωτερικής και εξωτερικής πολιτικής από ανταρχικούς δρώντες όπως η *Ρωσία* και η *Κίνα* οι οποίοι δεν συμμερίζονται τις αξίες του ΗΒ και διαθέτουν διαφορετικά συμφέροντα, επιδεικνύοντας παράλληλα μία αυξημένη προθυμία συνεργασία μεταξύ τους.

(3) *Συνεργασία*, η οποία –όντας πιο δύσκολη στην υλοποίηση αλλά και πιο σημαντική από ποτέ– εξασφαλίζει στο ΗΒ το απαραίτητο θεσμικό πλαίσιο για την αντιμετώπιση των ποικίλων απειλών –όπως στην περίπτωση του *NATO*, της *Ομάδας G7* και του συνεργατικού σχήματος υπηρεσιών πληροφοριών *Five Eyes*–, τονίζοντας την ανάγκη διαλειτουργικότητας και συμβατότητας λόγω της πίεσης των ΗΠΑ, και την πιθανότητα διμερούς ή ολιγομερούς συνεργασίας με δρώντες διαφορετικού αξιακού συστήματος όταν τα συμφέροντά τους συγκλίνουν με αυτά του ΗΒ.

4.5 Στρατηγικό Πλαίσιο

Αναφορικά με το 2^ο *Κύριο Μέρος* της πρόσφατης Στρατηγικής Εθνικής Ασφάλειας του ΗΒ με τίτλο «Στρατηγικό Πλαίσιο», σε αυτό καθορίζονται –σύμφωνα με τις προαναφερθέντες συνθήκες του σύγχρονου περιβάλλοντος ασφάλειας– οι τρεις αλληλεξαρτώμενοι και αλληλοενισχυόμενοι πυλώνες εθνικής ασφάλειας (**Εικόνα 6**), οι οποίοι δεν είναι τίποτα άλλο από τους *στόχους* (ends) που επιδιώκει να επιτύχει το ΗΒ.

Εικόνα 6: Οι τρεις πυλώνες της νέας Στρατηγικής Εθνικής Ασφάλειας του ΗΒ

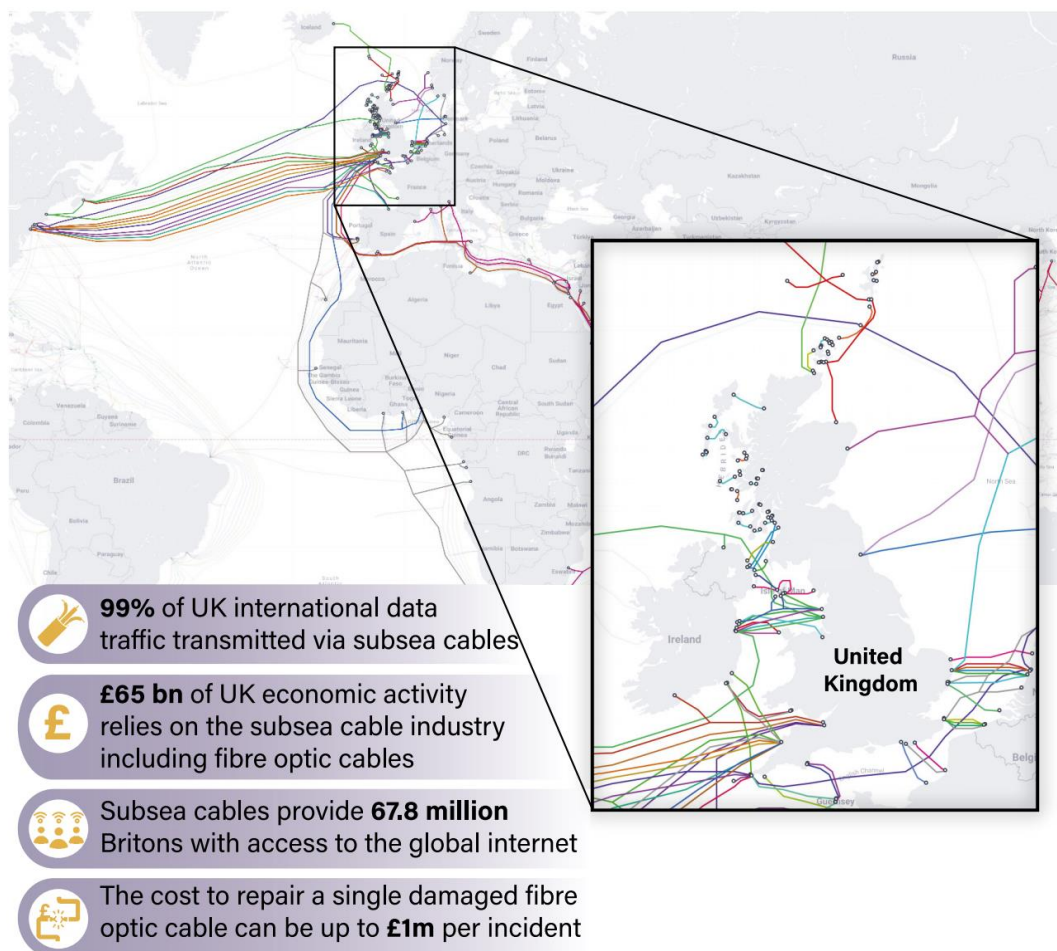
Πηγή: Στρατηγικής Εθνικής Ασφάλειας του ΗΒ (2025:19)

4.5.1 Ο 1^{ος} Πυλώνας Εθνικής Ασφάλειας

Ο 1^{ος} Πυλώνας Εθνικής Ασφάλειας του ΗΒ έχει τίτλο «Ασφάλεια στο σπίτι» (Security at home), για τον οποίο το εν λόγω στρατηγικό έγγραφο αναφέρει μεταξύ άλλων ότι «Χωρίς ασφάλεια και ανθεκτικότητα στο εσωτερικό, δεν μπορούμε να επιτύχουμε οικονομική ανάπτυξη ή οποιαδήποτε από τις άλλες κυβερνητικές αποστολές για τη βελτίωση της ζωής του βρετανικού λαού».²⁵ Ο συγκεκριμένος πυλώνας υποδιαιρείται στους ακόλουθους τρεις υπο-στόχους:

²⁵ Government of the United Kingdom. (2025). Οπ.π., 21.

Fibre-optic subsea cables carry 99% of UK digital data

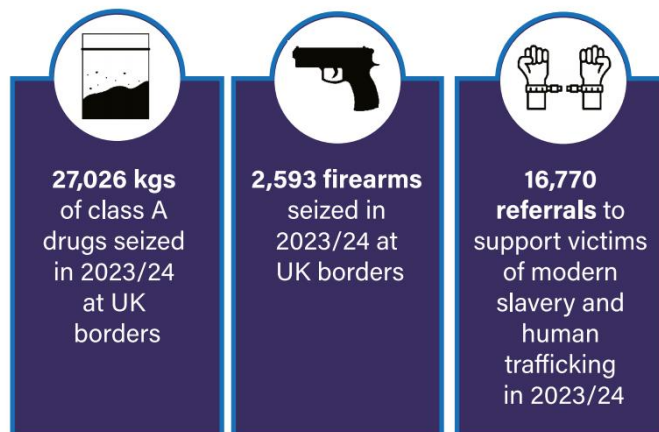

Εικόνα 7: Η σημασία των υποθαλάσσιων καλωδίων οπτικών ινών για το ΗΒ

Πηγή: Στρατηγικής Εθνικής Ασφάλειας του ΗΒ (2025:23)

α. *Να προστατέψουμε το έδαφός μας (Defend our territory)*, υπο-στόχος που –μιας και το ΗΒ είναι θαλάσσιο κράτος– ξεκινάει από την προστασία των χωρικών υδάτων του, δίνοντας ιδιαίτερη βαρύτητα στη θαλάσσια ασφάλεια η οποία περιλαμβάνει και την ασφάλεια των υποθαλάσσιων καλωδίων και αγωγών (**Εικόνα 7**). Σε αυτή την προσπάθεια του ΗΒ συμβάλλει η αλλαγή των κανόνων εμπλοκής (rules of engagement) των πολεμικών πλοίων καθώς και η παροχή υποδομών του ΗΒ για τη στέγαση και λειτουργία της Θαλάσσιας Διοίκησης του NATO, όπως επίσης και οι στρατιωτικές βάσεις που διατηρεί το ΗΒ σε υπερπόντιες περιοχές (Overseas Territories). Μεγάλη σημασία αποδίδεται επίσης στη διαχείριση των συνόρων και τον έλεγχο όσων ταξιδεύουν από και προς το ΗΒ για την αποφυγή εγκληματικών δραστηριοτήτων (**Εικόνα 8**), μέσω νέων υπηρεσιών και συστημάτων όπως η *Διοίκηση Συνοριακής Ασφάλειας* (Border Security Command) και η *Ηλεκτρονική Άδεια Ταξιδιού* (Electronic Travel Authorisations).

Stopping criminal activity at UK borders

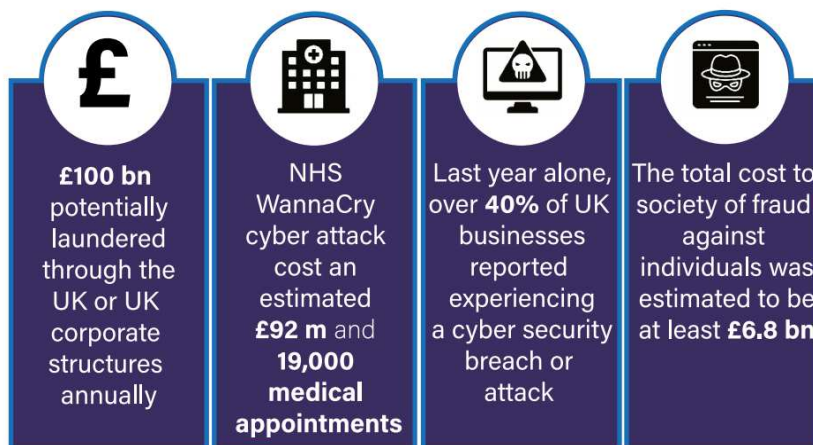
Source: Border Force: Transparency Data Q1 2025; Home Office Modern Slavery: NRM and DtN Statistics, end of year summary 2024

Εικόνα 8: Στοιχεία σχετικά με το συνοριακό έγκλημα στο ΗΒ

Πηγή: Στρατηγικής Εθνικής Ασφάλειας του ΗΒ (2025:24)

β. *Να κάνουμε το ΗΒ δυσκολότερο στόχο (Make the UK a harder target), στον οποίο τονίζεται η ανάγκη προστασίας της δημοκρατίας και της οικονομίας από απειλές όπως η ξένη επιρροή, η τρομοκρατία, ο εξτρεμισμός, οι κυβερνοεπιθέσεις, το οργανωμένο έγκλημα, η διαφθορά και η παραοικονομία, οι οποίες επηρεάζουν αρνητικά την οικονομία του ΗΒ (Εικόνα 9).* Για το λόγο αυτό το ΗΒ δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα στην κυβερνοασφάλεια και την οικονομική ασφάλεια.

The cost of serious organised crime

Source: National Economic Crime Centre: Annual Report 2023-2024; Department for Health and Social Care Securing cyber resilience in health and care 2018; UK Cyber Crime Statistics 2025; Home Office Fraud Strategy: stopping scams and protecting the public 2023

Εικόνα 9: Στοιχεία σχετικά με τον αντίκτυπο του οργανωμένου εγκλήματος στην οικονομία στο ΗΒ

Πηγή: Στρατηγικής Εθνικής Ασφάλειας του ΗΒ (2025:27)

γ. *Να οικοδομήσουμε ανθεκτικότητα έναντι μελλοντικών απειλών* (Build resilience to future threats), δίνοντας έμφαση στο μακροπρόθεσμο σχεδιασμό για την αντιμετώπιση εξωτερικών σοκ, μειώνοντας την εξάρτηση από τρίτους δρώντες, και ενημερώνοντας τους πολίτες. Επιπλέον, δίνεται έμφαση στην προστασία των κρίσιμων υποδομών, τη χρήση ηλεκτρικής και πυρηνικής ενέργειας, αξιοποιώντας παράλληλα και άλλες Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ).

4.5.2 Ο 2^{ος} Πυλώνας Εθνικής Ασφάλειας

Ο 2^{ος} Πυλώνας Εθνικής Ασφάλειας του ΗΒ έχει τίτλο «*Δύναμη στο εξωτερικό*» (Strength abroad), για τον οποίο το εν λόγω στρατηγικό έγγραφο αναφέρει μεταξύ άλλων ότι επιδίωξη του ΗΒ είναι «[...] να επιτύχει ισχύ στο εξωτερικό χρησιμοποιώντας (και συνδυάζοντας) όλους τους μοχλούς κρατικής και εθνικής ισχύος, συμπεριλαμβανομένης της άμυνας, της διπλωματίας, του εμπορίου, των πληροφοριών, της επιβολής του νόμου, της επιστήμης, της τεχνολογίας, της εκπαίδευσης και της πολιτιστικής μας εμβέλειας».²⁶ Ο συγκεκριμένος πυλώνας υποδιαιρείται στους ακόλουθους τρεις υπο-στόχους:

α. *Να ενισχύσουμε τη συλλογική ασφάλεια* (Bolster collective security), υπο-στόχος στον οποίο τονίζεται ο θεμελιώδης ρόλος του NATO, όπως και το γεγονός ότι το ΗΒ αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα μέλη αυτού (**Εικόνα 10**) καθώς και το μόνο Ευρωπαϊκό κράτος που «μοιράζεται» τις πυρηνικές του ικανότητες με τη συμμαχία.²⁷ Επιπλέον, στο εν λόγω στρατηγικό έγγραφο αναφέρεται η πρόσφατη απόφαση του ΗΒ να ακολουθήσει μία «νατοκεντρική» (NATO first) προσέγγιση στην οργάνωση της άμυνάς του, ο ηγετικός ρόλος του ΗΒ στην *Διακλαδική Εκστρατευτική Δύναμη* (Joint Expeditionary Force),²⁸ η επιδίωξη ενίσχυσης της *Κοινής Διακλαδικής Εκστρατευτικής Δύναμης* (Combined Joint Expeditionary Force) που τηρεί με τη Γαλλία,²⁹ η σημασία της υποστήριξης της Ουκρανίας και της επιβολής κυρώσεων σε άλλα κράτη.

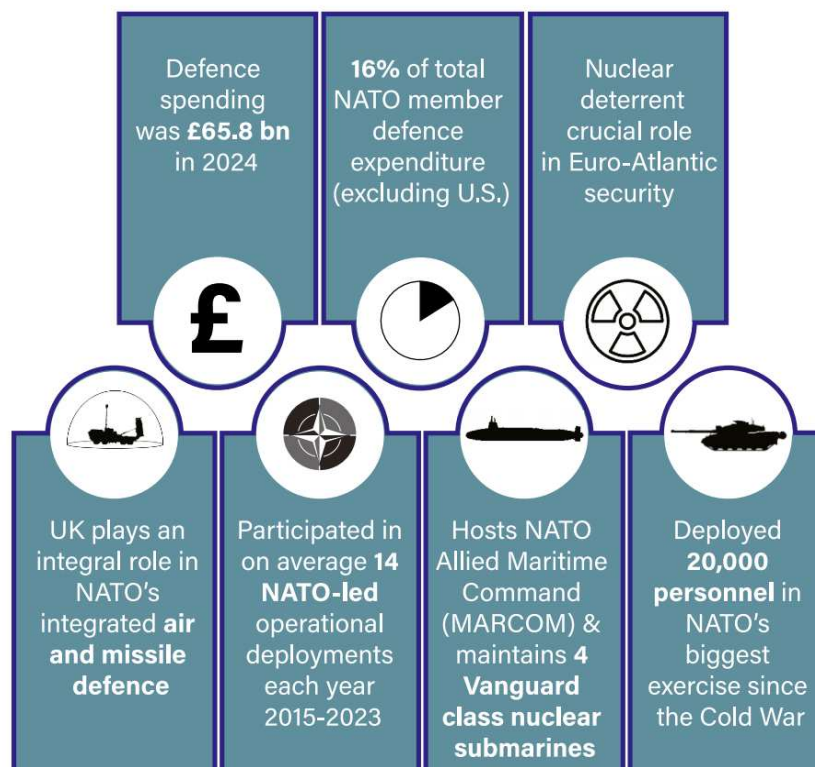
²⁶ Government of the United Kingdom. (2025). Οπ.π., 29.

²⁷ Η Γαλλία, αν και διαθέτει πυρηνικές ικανότητες, δεν συμμετέχει στην Ομάδα Πυρηνικού Σχεδιασμού (Nuclear Planning Group, NPG) του NATO. Για περισσότερες πληροφορίες βλ. North Atlantic Treaty Organization. (2022, May 09). Nuclear Planning Group (NPG). https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_50069.htm

²⁸ Τα 10 κράτη που συμμετέχουν στην εν λόγω δύναμη είναι η Δανία, η Εσθονία, η Φινλανδία, η Ισλανδία, η Λετονία, η Λιθουανία, η Ολλανδία, η Νορβηγία, η Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Για περισσότερες πληροφορίες βλ. Joint Expeditionary Force. (n.d.). JEF Nations. <https://jefnations.org/about-the-jef/jef-nations/>

²⁹ Για περισσότερες πληροφορίες βλ. Government of the United Kingdom. (2020, November 02). UK and France able to deploy a 10,000 strong joint military force in response to shared threats. <https://www.gov.uk/government/news/uk-and-france-able-to-deploy-a-10000-strong-joint-military-force-in-response-to-shared-threats>

The UK has a strategic role in NATO

Source: NATO Annual Report 2024; House of Commons Library: UK armed forces operational commitments 2025

Εικόνα 10: Στοιχεία σχετικά με το ρόλο του ΗΒ στο πλαίσιο του NATO

Πηγή: Στρατηγικής Εθνικής Ασφάλειας του ΗΒ (2025:31)

β. Να ανανεώσουμε και αναζωογονήσουμε τις βασικές συμμαχίες μας (Renew and refresh key alliances), κυρίως με την ΕΕ και τις ΗΠΑ. Πιο συγκεκριμένα, το εν λόγω στρατηγικό έγγραφο αναφέρεται στην τριμερή εταιρική σχέση AUKUS,³⁰ την Εταιρική Σχέση Ασφάλειας & Άμυνας (Security & Defence Partnership) με την ΕΕ,³¹ αλλά και τις διμερείς σχέσεις του ΗΒ με τη Γαλλία, τη Γερμανία, τον Καναδά, την Ιταλία, αλλά και την Τουρκία για την οποία αναφέρει ότι:

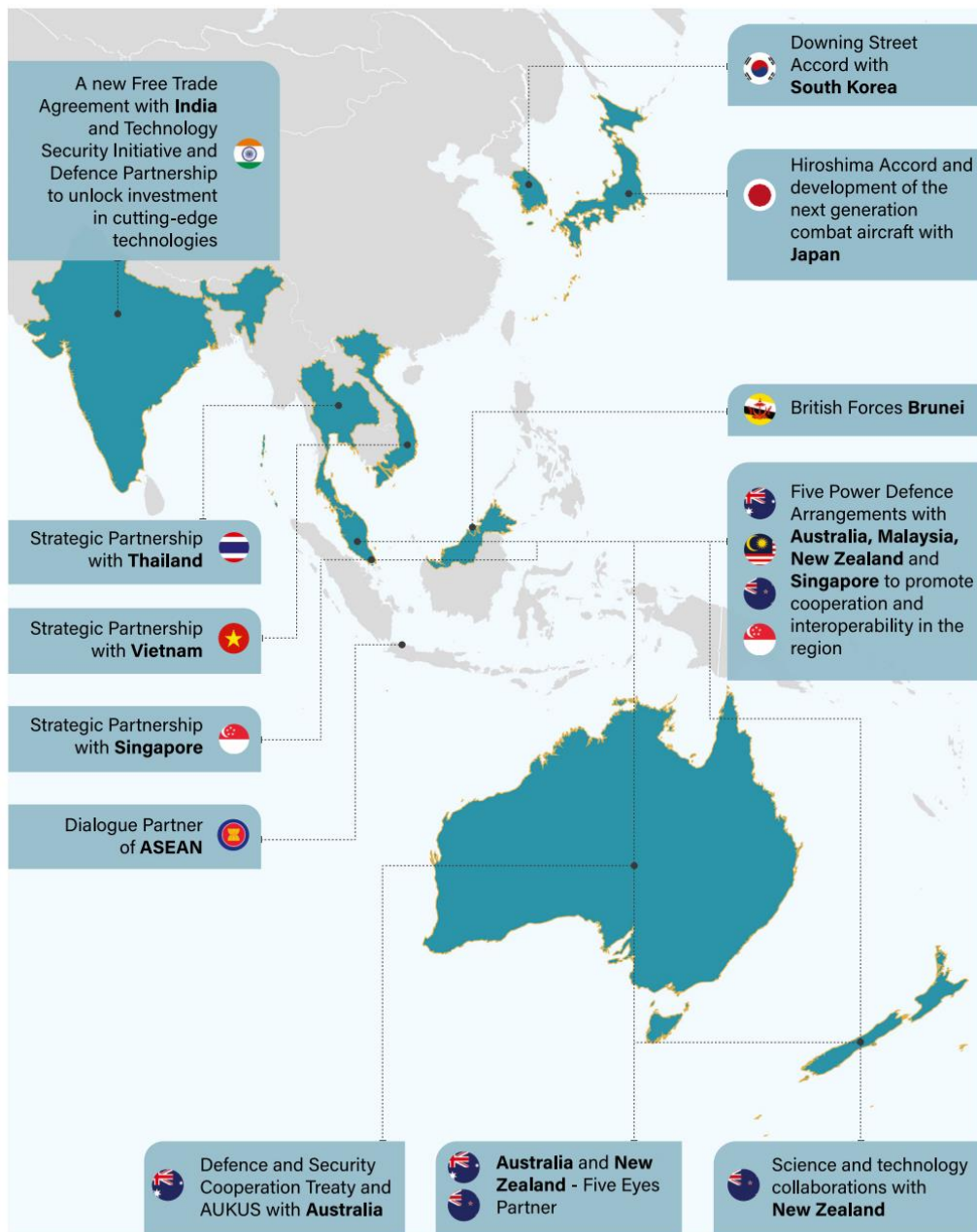
«Στο σταυροδρόμι μεταξύ της Μαύρης Θάλασσας, του Καυκάσου, της Μέσης Ανατολής και της Αφρικής, η Τουρκία έχει πρωτεύοντα ρόλο όσον

³⁰ Corben, T., Townshend, A. & Patton, S. (2021, September 16). What is the AUKUS partnership?. *United States Studies Centre*. https://www.ussc.edu.au/explainer-what-is-the-aukus-partnership?gad_source=1&gad_campaignid=15059357944&gclid=CjwKCAjwp_LDBhBCEiwAK7FnkmORBLBMsoCiDdm8PJMIDUNzei21QjM489iqxTw4Iei3IUFkbcqHvBoC0kQQAvD_BwE

³¹ Κουκάκης, Γ. (2025, Μάιος 20). Η νέα Εταιρική Σχέση ΕΕ - Ηνωμένου Βασιλείου για την Ασφάλεια & Άμυνα και το μέλλον της Ευρώπης. *Huffpost Greece*. https://www.huffingtonpost.gr/entry/e-nea-etairike-schese-ee-enomenoe-vasileioe-yia-ten-asfaleia-amena-kai-to-mellon-tes-eeropes_gr_682c0d5ce4b0dc52ee2c3324

αφορά τα συμφέροντα ασφαλείας του Ηνωμένου Βασιλείου σε όλη την Ευρώπη και στις πλευρές του NATO και παραμένει σημαντικός εταίρος του Ηνωμένου Βασιλείου στο NATO και σε διμερές επίπεδο, με ισχυρή στρατιωτική ενοποίηση και αμυντική βιομηχανική συνεργασία».³²

The UK's relationships in the Indo-Pacific support regional security

Εικόνα 11: Στοιχεία σχετικά με τις εταιρικές σχέσεις του ΗΒ με κράτη του Ινδο-Ειρηνικού

Πηγή: Στρατηγικής Εθνικής Ασφάλειας του ΗΒ (2025:38)

³² Government of the United Kingdom. (2025). Οπ.π., 34-35.

γ. *Να αναπτύξουμε νέες συνεργασίες σε νέα πεδία (Develop new partnerships in new domains)*, αναφέροντας ότι εκτός από την περιοχή του *Ευρωατλαντικού* ιδιαίτερη σημασία για το ΗΒ έχει η *Μέση Ανατολή* και ο *Ινδο-Ειρηνικός (Εικόνα 11)*. Ως εκ τούτου θα επιδιωχθεί η σύναψη συνεργασιών με κράτη όπως ο *Καναδάς*, η *Νέα Ζηλανδία*, τα κράτη του *Κόλπου*, η *Ινδία*, η *Σιγκαπούρη*, η *Νότια Κορέα*, η *Ινδονησία*, η *Ιαπωνία*, και η *Αυστραλία*, η προσαρμογή της εξωτερικής πολιτικής του ΗΒ σε σχέση με ανερχόμενες δυνάμεις όπως η *Νιγηρία* και η *Βραζιλία*, αλλά και η εμβάθυνση της συνεργασίας στο πλαίσιο της *Συνολικής και Προοδευτικής Συμφωνίας για τη Διασυννοριακή Εταιρική Σχέση Ειρηνικού (Comprehensive and Progressive Agreement for Trans-Pacific Partnership, CPTPP)* και των *Στρατηγικών Εταιρικών Σχέσεων Ασφάλειας & Άμυνας (Strategic Security & Defence Partnerships)* του ΗΒ με τη *Νιγηρία*, την *Κένυα* και την *Γκάνα*. Τέλος αναφέρεται στην επιδίωξη συνεργασίας της *Κίνας* για την αντιμετώπιση ζητημάτων οικονομικής και περιβαλλοντικής ασφάλειας, αλλά και τους διεθνείς οργανισμούς όπως ο *ΟΗΕ*, ο *ΠΟΥ*, ο *ΠΟΕ*, και το *ΔΝΤ*, για την καταπολέμηση της φτώχειας και την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης.

4.5.3 Ο 3^{ος} Πυλώνας Εθνικής Ασφάλειας

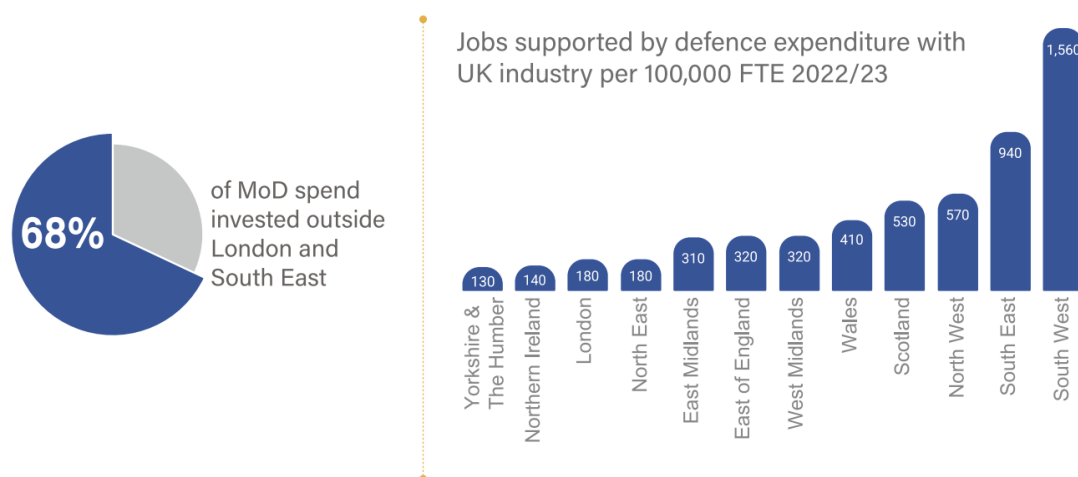
Ο 3^{ος} Πυλώνας Εθνικής Ασφάλειας του ΗΒ έχει τίτλο «*Αύξηση των κυρίαρχων και ασύμμετρων ικανοτήτων*» (Increase sovereign and asymmetric capabilities), για τον οποίο το εν λόγω στρατηγικό έγγραφο αναφέρει μεταξύ άλλων ότι στόχος του ΗΒ είναι «*[...] να οικοδομήσει πιο κυρίαρχες και ασύμμετρες ικανότητες σε κρίσιμους τομείς για τη μελλοντική εθνική ασφάλεια και τη διεθνή ανταγωνιστικότητα*».³³ Ο συγκεκριμένος πυλώνας υποδιαιρείται στους ακόλουθους τρεις υπο-στόχους:

α. *Να οικοδομήσουμε εκ νέου την αμυντική βιομηχανική βάση μας (Rebuild our defence industrial base)*, στον οποίο τονίζεται μεταξύ άλλων ότι ο τομέας της άμυνας συμβάλλει στην τόνωση του εργασιακού τομέα (**Εικόνα 12**) και την ανάπτυξη της βιομηχανίας, ότι η ανεξάρτητη πυρηνική αποτροπή αποτελεί την πιο σημαντική ικανότητα του ΗΒ, ότι θα επιδιωχθεί η συνεχής θαλάσσια παρουσία, η κατασκευή νέων υποβρυχίων και η ανανέωση του στόλου. Επιπλέον το εν λόγω στρατηγικό έγγραφο αναφέρεται στην επικείμενη έκδοση της Αμυντικής Βιομηχανικής Στρατηγικής και τη συνεργασία με την ακαδημαϊκή κοινότητα και τον ιδιωτικό τομέα, την ανάγκη ανάλογης χρηματοδότησης, καθώς επίσης και τη συνεργασία του ΗΒ με τις *ΗΠΑ* και την *Αυστραλία (AUKUS)* για την κατασκευή νέων υποβρυχίων, την *Ιταλία* και την *Ιαπωνία (Global*

³³ Government of the United Kingdom. (2025). Οπ.π., 41.

Combat Air Programme, GCAP) για την κατασκευή νέων αεροσκαφών, το ζωτικό ρόλο της καινοτομίας και της τεχνητής νοημοσύνης (AI), αλλά και την ανάγκη εξαγωγής διδαγμάτων από τον πόλεμο στην Ουκρανία.

Defence grows the economy

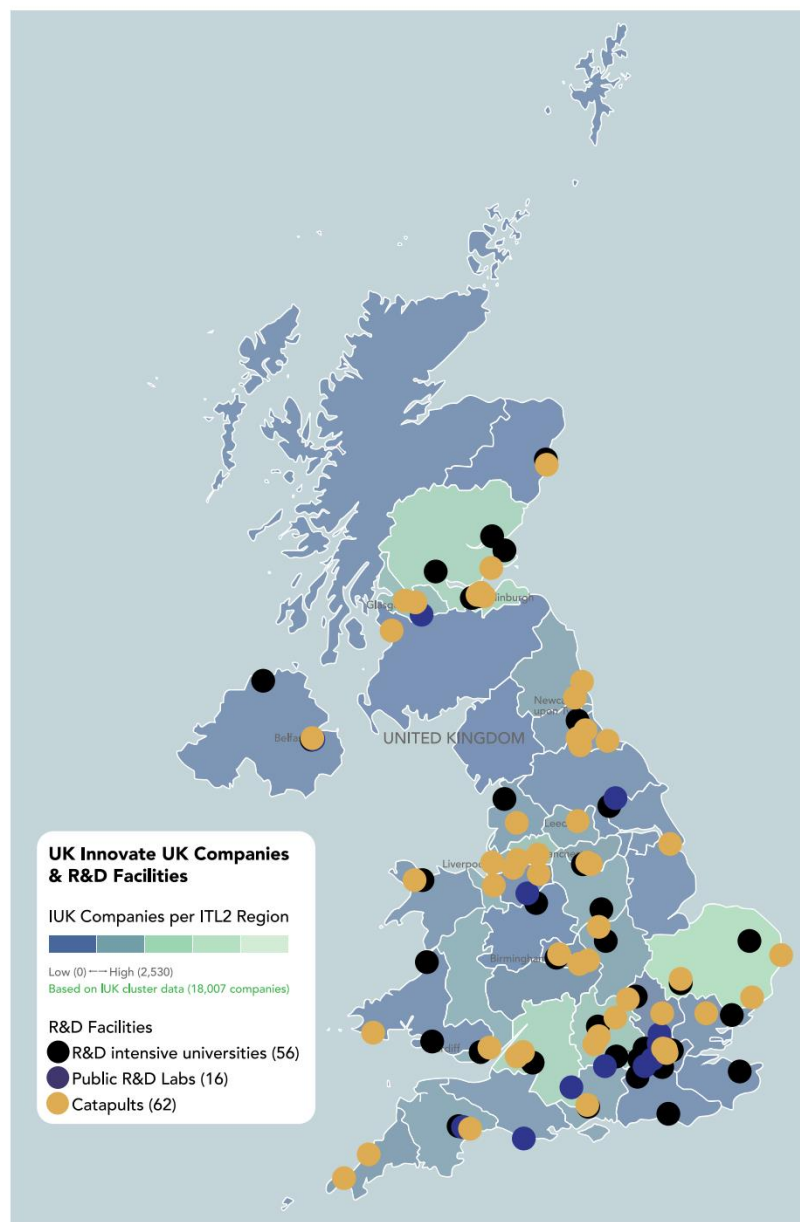
Source: Ministry of Defence: regional expenditure with industry 2023/24; Ministry of Defence: supported employment estimates 2022/23 [revised May 2025]

Εικόνα 12: Στοιχεία σχετικά με τη συμβολή των αμυντικών δαπανών του ΗΒ στον εργασιακό τομέα

Πηγή: Στρατηγικής Εθνικής Ασφάλειας του ΗΒ (2025:44)

β. *Να εντοπίσουμε, καλλιεργήσουμε και προστατέψουμε τις υπόλοιπες κυρίαρχες ικανότητές μας (Identify, nurture and protect other sovereign capabilities), ο οποίος επισημαίνει την ανάγκη εξασφάλισης μακροπρόθεσμης ανταγωνιστικότητας, δίνοντας έμφαση στους ψηφιακούς και τεχνολογικούς τομείς που είναι υψηλού ρίσκου (high-risk) και υψηλής ανταμοιβής (high-reward). Τονίζεται επίσης η ανάγκη συνεργασίας με εταιρείες του τομέα των τηλεπικοινωνιών και της τεχνολογίας, την ενίσχυση των ικανοτήτων των υπηρεσιών ασφάλειας & πληροφοριών και των εταιρικών σχημάτων αυτών όπως η Five Eyes,³⁴ του διπλωματικού σώματος και τον φορέων ήπιας ισχύος (soft power) του ΗΒ, όπως επίσης και τον ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο της *Εθνικής Δύναμης Κυβερνοχώρου* (National Cyber Force, NCF) στην υποστήριξη της εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής εθνικής ασφάλειας και των στρατιωτικών επιχειρήσεων.*

³⁴ Το συνεργατικό σχήμα με την ονομασία *Five Eyes* (FVEY) αφορά τη συνεργασία μεταξύ του ΗΒ, των ΗΠΑ, της Αυστραλίας, της Νέας Ζηλανδίας και του Καναδά στον τομέα των πληροφοριών. Για περισσότερες πληροφορίες βλ. Hanna, J. (2017, May 26). What is the Five Eyes intelligence pact?. *CNN*. <https://edition.cnn.com/2017/05/25/world/uk-us-five-eyes-intelligence-explainer>

Source: Government Office for Science Analysis of Department of Science Innovation and Technology and UKRI Innovation Clusters' Data. Note: There are multiple cases in this map where catapults and other research institutions share the same location

Εικόνα 13: Στοιχεία σχετικά με τις εγκαταστάσεις E&A του ΗΒ

Πηγή: Στρατηγικής Εθνικής Ασφάλειας του ΗΒ (2025:48)

γ. *Να επιδιώξουμε ασύμμετρο πλεονέκτημα (Pursue asymmetric advantage), υπο-στόχος που επιδιώκεται να επιτευχθεί μέσω ανάλογων επιμέρους στρατηγικών, την εστίαση σε τομείς όπως η *Αρκτική*, το *διάστημα* και η *τεχνητή νοημοσύνη*, την προώθηση της Έρευνας & Ανάπτυξης (E&A) και την διεύρυνση του υπάρχοντος δικτύου (Εικόνα 13), την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών, καθώς και τη συνεργασία με κρατικούς και μη δρώντες. Σημαντική επίσης είναι σύμφωνα με το εν λόγω*

στρατηγικό έγγραφο και η παρακολούθηση των εξελίξεων σε περιοχές όπως η *Αρκτική*, η *Ανταρκτική* και το διάστημα, η προσέλκυση ταλέντων, και η προστασία των καινοτόμων ιδεών και τεχνολογιών του ΗΒ.

4.6 Συμπέρασμα του εγγράφου

Το τελευταίο μέρος με τίτλο *Συμπέρασμα* της πρόσφατης Στρατηγικής Εθνικής Ασφάλειας του ΗΒ, τονίζει μεταξύ άλλων το γεγονός ότι σε κάθε κρίση κρύβονται νέες ευκαιρίες, ότι το κριτήριο επιτυχίας είναι η επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί, ότι απαιτείται μία προσπάθεια από όλη την κοινωνία (all-of-society), αλλά και ότι:

*«Θα χρειαστούμε ευελιξία και θάρρος για να πετύχουμε, αλλά θα πρέπει να είμαστε αισιόδοξοι. Παραμένουμε μια αποφασιστική χώρα, πλούσια στην ιστορία, τις αξίες και τις δυνατότητές μας. Αλλά πάνω απ' όλα, υπάρχει η αποφασιστικότητα του ίδιου του βρετανικού λαού».*³⁵

5. Συμπερασματικές σκέψεις

Έχοντας ολοκληρώσει την παρουσίαση του περιεχομένου της νέας Στρατηγικής Εθνικής Ασφάλειας του ΗΒ, κρίνεται σκόπιμη η παράθεση τόσο ορισμένων σημείων προσοχής αναφορικά με τα όσα αναφέρονται μέσα σε αυτήν και τις τάσεις που επικρατούν στη σύγχρονη εποχή, όσο και κάποιων προβληματισμών του συγγραφέα σχετικά με τις ενδεχόμενες επιπτώσεις του εν λόγω εγγράφου στην περιφερειακή και διεθνή ασφάλεια.

Ένα από τα πρώτα σημεία προσοχής αφορά το *στρατηγικό ανταγωνισμό* μεταξύ των μειζόνων δρώντων, ο οποίος όπως καταδεικνύει και η Στρατηγικής Εθνικής Ασφάλειας του ΗΒ του 2025 έχει πλέον μετατοπιστεί σε νέα στρατηγικά πεδία όπως αυτό του *διαστήματος*, του *κυβερνοχώρου* και της *πληροφορίας*, επιδιώκοντας την ανάπτυξη στον τομέα της έρευνας και της τεχνολογίας –με έμφαση στην τεχνητή νοημοσύνη– για την επίτευξη καινοτομίας. Η περιφερειακή και διεθνής ασφάλεια επομένως αναμένεται να επηρεαστεί σημαντικά από τις τεχνολογικές εξελίξεις σε αυτούς τους τομείς. Με τον τρόπο αυτό επιβεβαιώνεται η πρόσφατη θεωρία γεωπολιτικής του γράφοντος, σύμφωνα με την οποία τα προαναφερθέντα πεδία συνθέτουν την *Υπερχώρα* (Hyperland) και:

«Όποιος ελέγχει την Υπερχώρα, κυβερνά και την Καρδιά της Ξηράς (Heartland) και τον Δακτύλιο της Ξηράς (Rimland), άρα διοικεί την

³⁵ Government of the United Kingdom. (2025). Οπ.π., 51.

*Παγκόσμια Νήσο: Όποιος κυβερνά την Παγκόσμια Νήσο διοικεί τον Κόσμο».*³⁶

Ένα ακόμα σημείο προσοχής είναι το γεγονός ότι η ηγεσία του ΗΒ έχει κατανοήσει τις δυσάρεστες συνέπειες της εξόδου του από την Ευρωπαϊκή Ένωση (BREXIT) το 2020,³⁷ επιδιώκοντας την αναθέρμανσή των σχέσεών του με αυτήν τόσο στον οικονομικό τομέα όσο και στον τομέα της ασφάλειας & άμυνας. Η δε πρόσφατη σύναψη της Εταιρικής Σχέσης Ασφάλειας & Άμυνας (Security & Defence Partnership, SDP) μεταξύ ΗΒ-ΕΕ που πραγματοποιήθηκε στις 19 Μαΐου 2025,³⁸ θα πρέπει να θεωρείται ως το πρώτο από τα πολλά βήματα επαναπροσέγγισης των δύο αυτών δρώντων. Το γεγονός αυτό αναμένεται να επηρεάσει θετικά την περιφερειακή ασφάλεια της Ευρώπης, καθώς οι ποικίλες δυνατότητες του ΗΒ θα προστεθούν στο Ευρωπαϊκό δυναμικό και θα αυξηθεί το επίπεδο υνεργασίας των Ευρωπαϊκών κρατών.

Όσον αφορά τις διμερείς σχέσεις με τη Ρωσία και την Κίνα, το ΗΒ φαίνεται να έχει ευθυγραμμιστεί με την εξωτερική πολιτική της ΕΕ, καθώς υποστηρίζει πλήρως τον ένοπλο αγώνα της Ουκρανίας καταδικάζοντας τις ενέργειες της Ρωσίας, έχοντας αναλάβει μάλιστα σημαντικές πρωτοβουλίες για τον τερματισμό της ένοπλης σύγκρουσης. Ως προς την Κίνα, το ΗΒ τηρεί μία εύελικτη στάση, αναγνωρίζοντας αφενός μεν τους (κυρίως εμπορικούς και οικονομικούς) κινδύνους που πηγάζουν από την Κινεζική εξωτερική πολιτική, αφετέρου δε τη σημασία συνεργασίας με την Κίνα για την καταπολέμηση των κοινών παγκόσμιων απειλών. Η στάση επομένως του ΗΒ ως προς τα δύο αυτά κράτη δεν αναμένεται να επηρεάσει την ασφάλεια σε περιφερειακό και διεθνές επίπεδο. Αξίζει δε να τονιστεί ότι η ΕΕ έχει χαρακτηρίσει την Κίνα στη *Στρατηγική Πυξίδα* (Strategic Compass) ως εταίρο για συνεργασία, οικονομικό ανταγωνιστή και συστημικό αντίπαλο.³⁹

Επιπρόσθετα, μέσα από το εξεταζόμενο στρατηγικό έγγραφο αναδεικνύεται για ακόμα μία φορά το ενδιαφέρον μειζόνων δρώντων σε νέες περιοχές όπως ο *Ινδο-Ειρηνικός*, από τον οποίο

³⁶ Koukakis, G. (2024). From Heartland and Rimland, to Hyperland: Introducing a New Geopolitical Theory. *HAPSc Policy Briefs Series*, 5(2), 81–92. <https://doi.org/10.12681/hapscpbs.40784>

³⁷ Κουκάκης, Γ. (2022, Ιανουάριος 31). BREXIT: Δύο χρόνια μετά τη «μεγάλη έξοδο» του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ. *Κέντρο Διεθνών Στρατηγικών Αναλύσεων*. <https://kedisa.gr/brexit-dyo-chronia-meta-ti-megali-eksodo-tou-inomenou-vasileiou-apo-tin-ee/>

³⁸ Κουκάκης, Γ. (2025, Μάιος 20). Η νέα Εταιρική Σχέση ΕΕ - Ηνωμένου Βασιλείου για την Ασφάλεια & Άμυνα και το μέλλον της Ευρώπης. *Huffpost Greece*. https://www.huffingtonpost.gr/entry/e-nea-etairike-schese-ee-enomenoe-vasileioe-ya-ten-asfaleia-amena-kai-to-mellon-tes-eeropes_gr_682c0d5ce4b0dc52ee2c3324

³⁹ Κουκάκης, Γ. (2022). Προς τα που δείχνει η Στρατηγική Πυξίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης; [Ερευνητική Εργασία Νο.78]. *Κέντρο Διεθνών Στρατηγικών Αναλύσεων*. <https://www.doi.org/10.13140/RG.2.2.11656.70406>

διέρχονται οι περισσότερες εμπορικές διαδρομές, και η *Αρκτική*, η οποία αναμένεται να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στο μέλλον λόγω των νέων εμπορικών διαδρομών που θα διανοιχτούν ως αποτέλεσμα της κλιματικής κρίσης. Το γεγονός αυτό ενδέχεται να επηρεάσει αρνητικά τόσο την περιφερειακή ασφάλεια του Ινδο-Ειρηνικού και της Αρκτικής όσο και τη διεθνή ασφάλεια, καθώς μεγάλος αριθμός (Δυτικών και Ανατολικών) δρώντων με αντικρουόμενα συμφέροντα έχουν εκδηλώσει μέσα από επίσημα στρατηγικά έγγραφα παρόμοιο ενδιαφέρον για τις δύο αυτές περιοχές, καθιστώντας τις μελλοντικά πεδία αντιπαράθεσης.

Εκτός όμως από τις προαναφερθείσες γεωγραφικές περιοχές, το εκδηλωθέν ενδιαφέρον του ΗΒ για συγκεκριμένους κρατικούς δρώντες όπως ο *Καναδάς*, η *Ινδία*, η *Αυστραλία*, η *Ιαπωνία*, η *Νέα Ζηλανδία*, η *Νότια Κορέα*, και η *Ινδονησία*, η συνεργασία με τους οποίους μπορεί να λειτουργήσει ως αντίβαρο στην εξωτερική πολιτική της Κίνας στον Ινδο-Ειρηνικό αλλά σε παγκόσμιο επίπεδο, γεγονός που ενδέχεται επίσης να επηρεάσει αρνητικά την περιφερειακή και διεθνή ασφάλεια μέσω της δημιουργίας μίας «κούρσας» για τη δημιουργία σφαιρών επιρροής. Αξίζει δε να τονιστεί ότι η ΕΕ έχει συνάψει Εταιρική Σχέση Ασφάλειας & Άμυνας με την Ιαπωνία,⁴⁰ τη Νότια Κορέα,⁴¹ και τον Καναδά,⁴² ενώ διατηρεί Στρατηγική Σχέση με την *Ινδία*.⁴³

Μέσα από τη Στρατηγική Εθνικής Ασφάλειας αναδεικνύεται επίσης η ανερχόμενη αξία συγκεκριμένων συνιστωσών της ασφάλειας –εκτός από τη διαχρονική συνιστώσα της στρατιωτικής ασφάλειας– όπως η *κυβερνοασφάλεια*, η *οικονομική ασφάλεια*, και φυσικά η *θαλάσσια ασφάλεια*. Δεν θα πρέπει επίσης να λησμονάται ότι η τελευταία συνιστώσα διαδραματίζει διαχρονικά ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο για το ΗΒ, καθώς αποτελεί (όπως και η Ελλάδα) ένα κράτος με μεγάλη ναυτική παράδοση. Το ίδιο ισχύει βέβαια και για την αξία των *Υπηρεσιών Πληροφοριών*, καθώς οι εκτιμήσεις που παρέχουν –είτε ανεξάρτητα είτε σε συνεργασία με άλλες υπηρεσίες όπως στην περίπτωση του σχήματος Five Eyes– στην εκάστοτε ηγεσία διευκολύνουν τη διαδικασία λήψης αποφάσεων και συνεισφέρουν στην αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των απειλών ασφάλειας. Η

⁴⁰ European External Action Service. (2024, November 01). EU-Japan Security and Defence Partnership. https://www.eeas.europa.eu/eeas/eu-japan-security-and-defence-partnership_en

⁴¹ European External Action Service. (2024, November 04). Security and Defence Partnership between the European Union and the Republic of Korea. https://www.eeas.europa.eu/eeas/security-and-defence-partnership-between-european-union-and-republic-korea_en

⁴² European Commission. (2025, June 2025). EU and Canada sign security and defence partnership at 20th summit. https://policy.trade.ec.europa.eu/news/eu-and-canada-sign-security-and-defence-partnership-20th-summit-2025-06-24_en

⁴³ European External Action Service. (2020, July 15). EU-India Strategic Partnership: A Roadmap to 2025. https://www.eeas.europa.eu/eeas/eu-india-strategic-partnership-roadmap-2025_en

έμφαση επομένως των κρατών σε αυτές τις συνιστώσες της ασφάλειας και στη λειτουργία των Υπηρεσιών Πληροφοριών θα πρέπει να θεωρείται δεδομένη στο μέλλον.

Ένα ακόμα σημείο που πρέπει να τονιστεί είναι η σημασία του *μακροπρόθεσμου σχεδιασμού* στη χάραξη της (εσωτερικής και εξωτερικής) πολιτικής κάθε κράτους, καθώς μέσω της κατάτμησης των εθνικών στόχων και της ύπαρξης εναλλακτικών σεναρίων που αυτός περιλαμβάνει, καθίσταται πιο αποτελεσματική η υλοποίηση της εκάστοτε πολιτικής. Για να μπορέσει ωστόσο να υλοποιηθεί αυτός από τους επιμέρους κρατικούς φορείς, θα πρέπει να έχει καθοριστεί το πλαίσιο εντός του οποίου θα κινηθούν, κάτι που επιτυγχάνεται μόνο μέσα από την εκπόνηση και δημοσίευση της Στρατηγικής Εθνικής Ασφάλειας.

Ιδιαίτερα σημαντική για την αντιμετώπιση κάθε ζητήματος εθνικής ασφάλειας είναι και η *συνεργασία* μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών φορέων ενός κράτους αλλά και με την ενεργό συμμετοχή των πολιτών, δηλαδή η υιοθέτηση μίας «whole-of-government» και «whole-of-society» προσέγγισης, καθώς με τον τρόπο αυτό αξιοποιείται η πλειοψηφία των εθνικών πόρων και δυνατοτήτων. Έτσι αυξάνεται η *στρατηγική αυτονομία* και μειώνεται η *εξάρτηση* (στο μέτρο του δυνατού) από τρίτους δρώντες, τουλάχιστον σε κρίσιμους τομείς που επηρεάζουν σημαντικά την εθνική ασφάλεια, όπως η ενέργεια, η οικονομία, το εμπόριο, και φυσικά η άμυνα. Αξίζει δε να τονιστεί ότι τα τελευταία χρόνια –ειδικά μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία– η στρατηγική αυτονομία έχει καταστεί πρωτεύων στόχος για τους περισσότερους δρώντες.

Όσον αφορά τον τομέα της ασφάλειας & άμυνας, το ΗΒ επιδιώκει –με αφορμή την εξαγγελθείσα σταδιακή απόσυρση μέρους των δυνάμεων των ΗΠΑ από την Ευρώπη λόγω της στροφής της αμερικανικής πολιτικής στον Ινδο-Ειρηνικό και τη μη συμμετοχή της Γαλλίας στην Ομάδα Πυρηνικού Σχεδιασμού του NATO– να αναλάβει πρωταγωνιστικό ρόλο στην Ευρωπαϊκή Άμυνα μέσω της συμμετοχής του στο NATO, καθώς η αποχώρησή του από την ΕΕ του θέτει σημαντικούς περιορισμούς. Το σκοπό αυτό εξυπηρετεί η υιοθέτηση της «NATO first» πολιτικής που αναφέρεται στην εξεταζόμενη Στρατηγική Εθνικής Ασφάλειας, πολιτική η οποία αναφέρεται και στη *Στρατηγική Ανασκόπηση Άμυνας* (Strategic Defence Review, SDR) του ΗΒ που δημοσιεύτηκε στις 2 Ιουνίου 2025.⁴⁴ Αν και η προσπάθεια αυτή ενδεχομένως να δημιουργήσει

⁴⁴ Government of the United Kingdom. (2025). The Strategic Defence Review 2025 - Making Britain Safer: secure at home, strong abroad [Official Paper]. <https://www.gov.uk/government/publications/the-strategic-defence-review-2025-making-britain-safer-secure-at-home-strong-abroad>

τριβές μεταξύ των ισχυρών μελών της Συμμαχίας, δεν αναμένεται να επηρεάσει σημαντικά τις διμερείς σχέσεις τους ή την περιφερειακή ασφάλεια σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η δε απόφαση για την αύξηση των *αμυντικών δαπανών* του ΗΒ από το ισχύον 2% στο 5% του ΑΕΠ, δεν αποτελεί έκπληξη, καθώς το συγκεκριμένο ζήτημα είχε τεθεί από τον νυν Πρόεδρο των ΗΠΑ μετά την επανεκλογή του και συμφωνήθηκε από τα κράτη-μέλη του NATO στην τελευταία Σύνοδο Κορυφής αυτού, η οποία έλαβε χώρα στη Χάγη στις 24-25 Ιουνίου 2025.⁴⁵ Ως εκ τούτου, αναμένεται να ασκήσει θετική επίδραση στην περιφερειακή ασφάλεια της Ευρώπης. Αναφορικά δε με την ενίσχυση της *αμυντικής βιομηχανίας*, η προσπάθεια του ΗΒ να την τονώσει εμπλέκοντας και ιδιωτικούς φορείς συντελείται ήδη από την ΕΕ στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Αμυντικής Βιομηχανικής Στρατηγικής (European Defence Industrial Strategy, EDIS) που εξέδωσε στις 5 Μαρτίου 2024.⁴⁶

Τέλος, ένα σημείο προσοχής –το οποίο έχει ιδιαίτερη σημασία για τα εθνικά συμφέροντα της Ελλάδας και της Κύπρου επηρεάζοντας ταυτόχρονα και την Ευρωπαϊκά Άμυνα– αφορά τις διμερείς σχέσεις του ΗΒ με την *Τουρκία*, οι οποίες είναι ιδιαίτερα καλές καθώς σύμφωνα με τα όσα αναφέρει το εξεταζόμενο στρατηγικό έγγραφο η Τουρκία αποτελεί σημαντικό εταίρο του ΗΒ με πρωτεύοντα ρόλο όσον αφορά τα Βρετανικά συμφέροντα ασφαλείας. Το γεγονός αυτό θα πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη από την πολιτική ηγεσία της Ελλάδας και το προσωπικό του Υπουργείου Εξωτερικών, τόσο κατά τη χάραξη της εξωτερικής πολιτικής της Ελλάδας όσο και κατά τη διάρκεια διαπραγματεύσεων με το ΗΒ ή τη συμμετοχή σε πολυμερή σχήματα, καθώς το ΗΒ ενδέχεται να προωθήσει (άμεσα ή έμμεσα) τα τουρκικά συμφέροντα, υιοθετώντας πάγιες θέσεις ή/και αξιώσεις του εν λόγω κράτους που αντίκεινται στα ελληνικά ή/και κυπριακά συμφέροντα.

6. Εν κατακλείδι

Ολοκληρώνοντας, κρίνεται σκόπιμο να επισημανθεί ότι το Ηνωμένο Βασίλειο αποτελεί ένα μείζονα γεωπολιτικό δρώντα τόσο σε περιφερειακό όσο και σε διεθνές επίπεδο, καθώς αποτελεί μεταξύ άλλων μόνιμο μέλος του Συμβουλίου Ασφάλειας του ΟΗΕ, ιδρυτικό μέλος του NATO, και

⁴⁵ North Atlantic Treaty Organization. (2025, June 25). The Hague Summit Declaration. https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_236705.htm

⁴⁶ Koukakis, G. (2024). The First Ever 2024 European Defence Industrial Strategy: Background, Challenges and Future Considerations Regarding the European Security and Defense [Occasional Paper 2/2024]. *HERMES Institute of International Affairs, Security & Geoeconomy*. <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.27247.44961>

ένα από τα δύο κράτη της Ευρώπης που διαθέτουν πυρηνικά όπλα. Η ενίσχυση επομένως της εθνικής του ασφάλειας, παρά το γεγονός ότι δεν αποτελεί πλέον μέλος της ΕΕ, συμβάλλει θετικά και στην ενίσχυση της Ευρωπαϊκής Άμυνας. Όσον αφορά την επιδίωξη του Ηνωμένου Βασιλείου να διαδραματίσει ηγετικό ρόλο σε αυτήν, η επίτευξη της επιδίωξης αυτής αφενός μεν θα εξαρτηθεί από πολλούς παράγοντες, αφετέρου δε το ΗΒ θα πρέπει να συναγωνιστεί κυρίως τη Γαλλία στην προσπάθειά της αυτή, καθώς το εν λόγω κράτος έχει εκφράσει ανάλογες επιδιώξεις.

Βιβλιογραφία

Η βιβλιογραφία στην οποία βασίστηκε η παρούσα ερευνητική εργασία είναι αυτή που περιέχεται στις υποσημειώσεις (footnotes) κάθε σελίδας.

Δημοσιευμένο Ερευνητικό Έργο του Συγγραφέα

- Κουκάκης, Γ. (2019). Επιχειρήσεις υποστήριξης της ειρήνης και διεθνείς οργανισμοί: Η περίπτωση του Κοσόβου. *Η Ελλάδα, η Ευρώπη & ο Κόσμος*, Τεύχος 13 (Α' Εξάμηνο 2019), 46-58. https://www.researchgate.net/publication/361893243_Epicheireseis_yposterixes_tes_eirenes_kai_diethneis_organismoi_E_periptose_tou_Kosobou
- Κουκάκης, Γ. (2020). Έχουμε τελικά Συμβούλιο Εθνικής Ασφάλειας;. *Η Ελλάδα, η Ευρώπη & ο Κόσμος*, Τεύχος 15 (Β' Εξάμηνο 2020), 101-112. https://www.researchgate.net/publication/361893250_Echoume_telika_Symboulío_Ethnikes_Asphaleias
- Κουκάκης, Γ. (2022). Συμβούλιο Εθνικής Ασφάλειας: Απόψεις, προτάσεις και προοπτικές σύστασής του στην Ελλάδα [Ερευνητική Εργασία Νο.72]. *Κέντρο Διεθνών Στρατηγικών Αναλύσεων*. <https://www.doi.org/10.13140/RG.2.2.15631.66729/1>
- Κουκάκης, Γ. (2022). Στρατηγική και Εξωτερική Πολιτική: Η Στρατηγική του Υπουργείου Εξωτερικών για το 2022 [Ερευνητική Εργασία Νο.73]. *Κέντρο Διεθνών Στρατηγικών Αναλύσεων*. <https://www.doi.org/10.13140/RG.2.2.33467.08483>
- Κουκάκης, Γ. (2022). Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη: Οι προσπάθειες οριοθέτησής της από τα κράτη της Ανατολικής Μεσογείου [Ερευνητική Εργασία Νο.77]. *Κέντρο Διεθνών Στρατηγικών Αναλύσεων*. <https://www.doi.org/10.13140/RG.2.2.31789.36324>
- Κουκάκης, Γ. (2022). FRONTEX: Η αναβάθμιση του «αφανή» Ευρωπαϊκού Οργανισμού Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής. *Ελληνικό Ινστιτούτο Στρατηγικών Μελετών*. <https://www.doi.org/10.13140/RG.2.2.13039.71840/1>
- Κουκάκης, Γ. (2022). Ουκρανία: Ο πόλεμος (και) της πληροφορίας. *Ελληνικό Ινστιτούτο Στρατηγικών Μελετών*. <https://www.doi.org/10.13140/RG.2.2.35144.80641/1>
- Κουκάκης, Γ. (2022). Προς τα που δείχνει η Στρατηγική Πυξίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης; [Ερευνητική Εργασία Νο.78]. *Κέντρο Διεθνών Στρατηγικών Αναλύσεων*. <https://www.doi.org/10.13140/RG.2.2.11656.70406>
- Koukakis, G. (2022). The June 29th-30th, 2022 NATO Summit: An assessment of the Alliance's new Strategic Concept and future security considerations [Briefing Note No "1/2022"]. *HERMES Institute of International Affairs, Security & Geoeconomy*. <https://www.doi.org/10.13140/RG.2.2.25917.33763>
- Κουκάκης, Γ. (2022). Η τριμερής συνεργασία Ελλάδας, Κύπρου & Ισραήλ και οι επιπτώσεις της στην ενεργειακή ασφάλεια της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη σταθερότητα στην Ανατολική Μεσόγειο, στο *Τετράδια Γεωπολιτικής Ανάλυσης και Μελετών*, Τεύχος 5. Ελληνικό Ινστιτούτο Στρατηγικών Μελετών. <https://www.doi.org/10.13140/RG.2.2.19206.45126>

- Koukakis, G. (2022). The 2022 NATO Madrid Summit: Background, Key Decisions, and Future Considerations [Briefing Note No “2/2022”]. *HERMES Institute of International Affairs, Security & Geoeconomy*. <https://www.doi.org/10.13140/RG.2.2.30499.32808>
- Koukakis, G. (2022). The 2020 EEZ delimitation agreement between Greece & Egypt [Short Comments]. *HERMES Institute of International Affairs, Security & Geoeconomy*. <https://www.doi.org/10.13140/RG.2.2.24965.42725/1>
- Koukakis, G. (2022). The trilateral partnership between Greece, Cyprus & Israel: Background, recent developments and future considerations regarding the security environment in the Eastern Mediterranean. *Hellenic Institute for Strategic Studies*. <https://www.doi.org/10.13140/RG.2.2.24533.29927>
- Koukakis, G. (2022). How the war in Ukraine is changing the European security environment: European Union’s new CSDP mission in Ukraine [Research Paper No.84]. *Center for International Strategic Analyses*,. <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.10715.44329>
- Koukakis, G. (2022). Establishing the Greek National Security Council: A Comparative Case Study Analysis with the National Security Council of the United States. *Global Security and Intelligence Notes*, 6. <https://www.doi.org/10.13140/RG.2.2.29309.64481>
- Koukakis, G. (2023). International & National Security strategic documents issued in 2022 [Research Paper No.90]. *Center for International Strategic Analyses*. <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.26099.60969>
- Koukakis, G. (2022). The Evolution of NATO’s Strategic Concept. *NRDC-GR HERALD*, Issue 19 (July-December 2022), 34–40. https://www.researchgate.net/publication/368369713_The_Evolution_of_NATO's_Strategic_Concept
- Κουκάκης, Γ. (2023). Στρατηγική Πυξίδα: Η νέα στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ασφάλεια και την άμυνα. *Η Ελλάδα, η Ευρώπη & ο Κόσμος*, Τεύχος 18 (Α’ Εξάμηνο 2023), 55-65. https://www.researchgate.net/publication/376308160_Strategike_Pyxis_E_nea_strategike_tes_Europaikes_Enoses_gia_ten_asphaleia_kai_ten_amyna?tp=eyJjb250ZXh0Ijp7ImZpcnN0UGFnZSI6InB1YmxpY2F0aW9uIiwicGFnZSI6InNlYXJjaCIsInBvc2l0aW9uIjoicGFnZUhlYWRIciJ9fQ
- Koukakis, G. (2022). The National Security Strategy of the USA: Background, Recent Developments and Future Considerations Regarding the International Security Environment. *HAPSc Policy Briefs Series*, 3(2), 122–132. <https://doi.org/10.12681/hapscpbs.33792>
- Κουκάκης, Γ. (2023). Η πορεία ένταξης της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση (1999-2022) [Ερευνητική Εργασία No.91]. *Κέντρο Διεθνών Στρατηγικών Αναλύσεων*. <https://www.doi.org/10.13140/RG.2.2.29705.72806>
- Πικραμένος, Κ. & Κουκάκης, Γ. (2023). *Εθνική Ασφάλεια: Μύθοι και Πραγματικότητα*. Εκδόσεις Ινφογνώμων.

https://www.researchgate.net/publication/369775588_Ethnike_Asphaleia_Mythoi_kai_Pragmatikoteta?_tp=eyJjb250ZXh0Ijp7ImZpcnN0UGFnZSI6InB1YmxpY2F0aW9uIiwicGFnZSI6InNlYXJjaCIsInBvc2l0aW9uIjoicGFnZUhlYWRIciJ9fQ

Κουκάκης, Γ. (2023). Η ένταξη της Φινλανδίας στο NATO και το μέλλον της υποψηφιότητας της Σουηδίας [Ερευνητική Εργασία No.92]. *Κέντρο Διεθνών Στρατηγικών Αναλύσεων*. <https://www.doi.org/10.13140/RG.2.2.22751.53920>

Κουκάκης, Γ. (2023). Οι κυρώσεις ως συντελεστές ισχύος ενός κράτους ή οργανισμού [Ερευνητική Εργασία No.94]. *Κέντρο Διεθνών Στρατηγικών Αναλύσεων*. <https://www.doi.org/10.13140/RG.2.2.14122.08648>

Koukakis, G. (2023). The Establishment of a National Security Council by the Republic of Cyprus [Short Comments]. *HERMES Institute of International Affairs, Security & Geoeconomy*. <https://www.doi.org/10.13140/RG.2.2.15642.82882>

Koukakis, G. (2023). Resilience: Highlighting its Importance for Security and Development through References to (National) Security Strategic Documents of International Actors. *HAPSc Policy Briefs Series*, 4(1), 77–87. <https://doi.org/10.12681/hapscpbs.35186>

Κουκάκης, Γ. (2023). Το Στρατηγικό Σχέδιο του Ελληνικού Υπουργείου Εξωτερικών για την περίοδο 2023-2026, στο *Τετράδια Γεωπολιτικής Ανάλυσης και Μελετών*. Τεύχος 6 (Διμερείς διακρατικές συμφωνίες της Ελλάδος που εμπεριέχουν και αμυντική διάσταση). Ελληνικό Ινστιτούτο Στρατηγικών Μελετών, 10-33. https://www.researchgate.net/publication/373238770_To_Strategiko_Schedio_tou_Ellenikou_Ypourgeiou_Exoterikon_gia_ten_periodo_2023-2026

Κουκάκης, Γ. (2023). Η Στρατηγική Εταιρική Σχέση για την Άμυνα & την Ασφάλεια μεταξύ Ελλάδας & Γαλλίας: Μία «τεχνοκρατική» προσέγγιση και αποτίμηση του πρώτου έτους ισχύος της, στο *Τετράδια Γεωπολιτικής Ανάλυσης και Μελετών*. Τεύχος 6 (Διμερείς διακρατικές συμφωνίες της Ελλάδος που εμπεριέχουν και αμυντική διάσταση). Ελληνικό Ινστιτούτο Στρατηγικών Μελετών, 75-95. https://www.researchgate.net/publication/373238862_E_Strategike_Etairike_Schese_gia_ten_Amyna_ten_Asphaleia_metaxy_Elladas_Gallias_Mia_technokratike_prosengise_kai_apotimes_e_tou_protou_etous_ischyos_tes

Κουκάκης, Γ. (2023). Η προοπτική ολοκλήρωσης της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία [Ερευνητική Εργασία No.97]. *Κέντρο Διεθνών Στρατηγικών Αναλύσεων*. <https://www.doi.org/10.13140/RG.2.2.24551.21925>

Κουκάκης, Γ. (2023). Η Στρατηγική Εθνικής Ασφάλειας της Αρμενίας, το Ναγκόρνο-Καραμπάχ (Αρτσάχ) και τα διδάγματα για την εθνική, περιφερειακή και διεθνή ασφάλεια [Ερευνητική Εργασία No.101]. *Κέντρο Διεθνών Στρατηγικών Αναλύσεων*. <https://www.doi.org/10.13140/RG.2.2.26202.52160>

Koukakis, G. (2023). The 9th Trilateral Summit of Cyprus, Greece and Israel: Türkiye's struggle for power in the Eastern Mediterranean, the Competition between India and China in the Middle

East, and the New Era of “Economic Peace” [Occasional Paper 1/2023]. *HERMES Institute of International Affairs, Security & Geoeconomy*. <https://www.doi.org/10.13140/RG.2.2.18271.84645>

Κουκάκης, Γ. (2023). Ο γεωπολιτικός ανταγωνισμός Δύσης - Ανατολής μέσα από τα επίσημα στρατηγικά έγγραφα διεθνών και περιφερειακών δρώντων [Ερευνητική Εργασία No.102]. *Κέντρο Διεθνών Στρατηγικών Αναλύσεων*. <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.32137.62561>

Koukakis, G. (2023). Permacrises and Polycrises: Outlining the Contemporary Security Environment through References to Strategic Documents of Regional and International Actors. *HAPSc Policy Briefs Series*, 4(2), 55-64. <https://doi.org/10.12681/hapscpbs.36661>

Koukakis, G. (2024). The Institutional Reform of the Greek National Intelligence Service (NIS) and its First Historical 2023 Annual Report: Threats, Challenges and Future Considerations Regarding the National Security of the Hellenic Republic [Occasional Paper 1/2024]. *HERMES Institute of International Affairs, Security & Geoeconomy*. <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.35429.58082>

Koukakis, G. (2024). NATO vs Hybrid Threats: The case of Russian disinformation campaign. *NRDC-GR HERALD*, Issue 21 (June-December 2023), 42-48. https://www.researchgate.net/publication/378085748_NATO_vs_Hybrid_Threats_The_case_of_Russian_disinformation_campaign?tp=eyJjb250ZXh0Ijp7ImZpcnN0UGFnZSI6InB1YmxpY2F0aW9uIiwicGFnZSI6InNlYXJjaCIsInBvc2l0aW9uIjoicGFnZUhlYWRLciJ9fQ

Koukakis, G. (2024). National Security, Foreign Policy, Intelligence, Cybersecurity, National Defence, Maritime Security, Risk Analysis and Foresight Strategic Documents Issued by Regional and International Actors in 2023 [Research Paper No.104]. *Center for International Strategic Analyses*. <https://www.doi.org/10.13140/RG.2.2.11150.13121>

Koukakis, G. (2024). The future status of Greek bilateral relations with Türkiye and Egypt in light of the December 7th, 2023 Athens Declaration between Greece and Türkiye and visit of the Turkish President to Egypt on February 14th, 2024 [Short Comments]. *HERMES Institute of International Affairs, Security & Geoeconomy*. <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.20138.39361>

Κουκάκης, Γ. (2024). Η Εξέλιξη του Στρατηγικού Δόγματος του NATO και προβληματισμοί για το μέλλον, στο *Τετράδια Γεωπολιτικής Ανάλυσης και Μελετών*. Τεύχος 8 (Ο Στρατός Ξηράς στη Δεκαετία 2021-2030). Ελληνικό Ινστιτούτο Στρατηγικών Μελετών, 64-85. https://www.researchgate.net/publication/378848610_E_Exelixe_tou_Strategikou_Dogmatos_tou_NATO_kai_problematismo_i_gia_to_mellon

Koukakis, G. (2024). The Greek-Romanian Relations: Background, Current Status and Future Prospects. *Geostrategic Pulse*, No 294 (January-February 2024), 21–35. https://www.researchgate.net/publication/378971744_The_Greek-Romanian_Relations_Background_Current_Status_and_Future_Prospects

Koukakis, G. (2024). The European Union Maritime Security Operation ‘EUNAVFOR ASPIDES’ in the North-Western Indian Ocean, the Enhanced Role of the Hellenic Republic (Greece), and

the Future of Regional Security in the Indo-Pacific. *South and South East Asia Security Research Centre Research Note*, 3. <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.28083.03363>

Koukakis, G. (2024). The First Ever 2024 European Defence Industrial Strategy: Background, Challenges and Future Considerations Regarding the European Security and Defense [Occasional Paper 2/2024]. *HERMES Institute of International Affairs, Security & Geoeconomy*. <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.27247.44961>

Koukakis, G. (2024). The evolution of the European Union Security Strategy: Towards the establishment of a European Army? [Research Paper No.105]. *Center for International Strategic Analyses*. <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.34521.12648>

Koukakis, G. (2024). Navigating through the contemporary Mediterranean security landscape. *Geostrategic Pulse*, No 295 (March-April 2024), 27–39. https://www.researchgate.net/publication/380640148_Navigating_through_the_contemporary_Mediterranean_security_landscape

Koukakis, G. (2024). Türkiye's decision to turn the Orthodox Christian Churches "Hagia Sophia" and "Chora" into Mosques and its influence to the National Security of Greece [Briefing Note No "1/2024"]. *HERMES Institute of International Affairs, Security & Geoeconomy*. <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.33468.86404>

Koukakis, G. (2024). Towards a nuclear World War III? Assessing the prospect of the use of nuclear weapons by international and regional actors through references to their strategic documents [Research Paper No.106]. *Center for International Strategic Analyses*. <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.12118.05440>

Κουκάκης, Γ. (2024). Η Αμυντική Διπλωματία της Ελλάδας: Η ήπια ισχύς της σκληρής ισχύος. Διακλαδική Επιθεώρηση. Τεύχος 59, 28-40. https://www.researchgate.net/publication/382150159_E_Amyntike_Diplomatia_tes_Elladas_E_epia_ischys_tes_skleres_ischyos

Koukakis, G. (2024). Understanding National Security. Part I: The Component of Military Security. *Geostrategic Pulse*, No 296 (May-June 2024), 30–42. https://www.researchgate.net/publication/382210556_Understanding_National_Security_Part_I_The_Component_of_Military_Security

Koukakis, G. (2024). The first-Ever EU Security & Defence Partnership with Moldova: Enhancing the European security or provoking Russia? [Occasional Paper 3/2024]. *HERMES Institute of International Affairs, Security & Geoeconomy*. <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.29739.04642>

Κουκάκης Γ. (2024). Η Στρατηγική Θαλάσσιας Ασφάλειας της ΕΕ και η συμβολή της στην περιφερειακή ολοκλήρωση των κρατών της Ανατολικής Μεσογείου. *Περιφέρεια*, 17(1), 117–128. <https://doi.org/10.12681/ri.37293>

Koukakis, G. (2024). The Strategic Importance of NRDC-GR for NATO, Greece and Regional Security. *NRDC-GR HERALD*, 20 Years Anniversary Edition Issue (September 2024), 14-19.

https://www.researchgate.net/publication/383788860_The_Strategic_Importance_of_NRDC-GR_for_NATO_Greece_and_Regional_Security

Koukakis, G. (2024). Understanding National Security - Part II: The Component of Economic Security. *Geostrategic Pulse*, No 297 (July-August 2024), 31–46. https://www.researchgate.net/publication/383861884_Understanding_National_Security_-_Part_II_The_Component_of_Economic_Security

Koukakis, G. (2024). Understanding National Security - Part III: The Component of Energy Security. *Geostrategic Pulse*, No 298 (September-October 2024), 06-24. https://www.researchgate.net/publication/385852138_Understanding_National_Security_Part_I_II_The_Component_of_Energy_Security

Koukakis, G. (2024). Greece's Trilateral Partnerships in the Balkans and the Black Sea Region and its Quest for National Security. *HAPSc Policy Briefs Series*, 5(1), 74–82. <https://doi.org/10.12681/hapscpbs.38971>

Koukakis, G. (2024). The Greek-Turkish Bilateral Relations Revised: Towards an Era of 'Conflictual Cooperation'?. *HAPSc Policy Briefs Series*, 5(1), 83–92. <https://doi.org/10.12681/hapscpbs.38973>

Koukakis, G. (2024). The European Security & Defence at a crossroads: Between survival & ambition [Research Paper No.107]. *Center for International Strategic Analyses*. <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.23764.82563>

Koukakis, G. (2025). Sky is Not the Limit: The EU Space Strategy for Security & Defence [Occasional Paper 1/2025]. *HERMES Institute of International Affairs, Security & Geoeconomy*. https://www.researchgate.net/publication/387723039_Sky_is_Not_the_Limit_The_EU_Space_Strategy_for_Security_Defence

Koukakis, G. (2024). Another BRIC in the Wall (Street): The Expansion of BRICS, the New 'Anti-Western' Currency and the Economic Battle for Power [Short Comments]. *HERMES Institute of International Affairs, Security & Geoeconomy*. https://www.researchgate.net/publication/386094508_Another_BRIC_in_the_Wall_Street_The_Expansion_of_BRICS_the_New_'Anti-Western'_Currency_and_the_Economic_Battle_for_Power

Koukakis, G. (2024). Understanding National Security - Part IV: The Component of Critical National Infrastructure Security. *Geostrategic Pulse*, No 299 (November-December 2024), 39-50. https://www.researchgate.net/publication/388105934_Understanding_National_Security_-_Part_IV_The_Component_of_Critical_National_Infrastructure_CNI_Security

Koukakis, G. (2024). Trump's re-election and its impact on the European Security & Defence: A rational assessment based on strategic documents [Research Paper No.110]. *Center for International Strategic Analyses*. <http://doi.org/10.13140/RG.2.2.10353.70241>

- Koukakis, G. (2024). From Heartland and Rimland, to Hyperland: Introducing a New Geopolitical Theory. *HAPSc Policy Briefs Series*, 5(2), 81–92. <https://doi.org/10.12681/hapscpbs.40784>
- Koukakis, G. (2025). The Role of NGOs in Promoting Strategic & Security Studies in Greece: A Case Study of the Academic Landscape in Greece. *International Journal of Non-Profit Sector Empowerment*, 4(1), e39425. <https://doi.org/10.12681/npse.39425>
- Κουκάκης, Γ. (2025). *Ένοπλες Συγκρούσεις & Εθνική Ασφάλεια στον 21^ο αιώνα*. Εκδόσεις Ινφογνώμων.
https://www.researchgate.net/publication/388426391_Enoples_Synkrouseis_Ethnike_Asphaleia_a_ston_21o_aiona?_tp=eyJjb250ZXh0Ijp7InBhZ2UiOiJwcm9maWxliiwicHJldmldXNQYWdIljoicHVibGljYXRpb24iLCJzdWJQYWdlIjpudWxsLCJwb3NpdGlvbil6InBhZ2VDb250ZW50In19
- Κουκάκης, Γ. (2025). Η στρατηγική της Ελληνικής εξωτερικής πολιτικής στην Ανατολική Μεσόγειο και τη Μέση Ανατολή: Μια αποτίμηση της συμβολής των τριμερών συνεργατικών σχημάτων στην ενίσχυση της εθνικής ασφάλειας της Ελλάδας. *Περιοδικό Κέντρου Ανάλυσης Μεσανατολικής Πολιτικής*, Τεύχος 2.
https://www.researchgate.net/publication/388512716_E_strategike_tes_Ellenikes_exoterikes_politikes_sten_Anatolike_Mesogeio_kai_te_Mese_Anatole_Mia_apotimese_tes_symboles_ton_t_rimeron_synergatikon_schematon_sten_enischyse_tes_ethnikes_asphaleias_tes_El
- Koukakis, G. (2025). Intelligence strategic documents issued by international & regional state actors in 2024 [Research Paper No.113]. *Center for International Strategic Analyses*.
<http://doi.org/10.13140/RG.2.2.19847.30888>
- Koukakis, G. (2025). How Many Compasses Does the European Union Need to Find North? [Briefing Note No “1/2025”]. *HERMES Institute of International Affairs, Security & Geoeconomy*. <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.34328.30724>
- Koukakis, G. (2025). Understanding National Security - Part V: The Component of Maritime Security. *Geostrategic Pulse*, No 300 (January-February 2025), 56-67.
https://www.researchgate.net/publication/389735765_Understanding_National_Security_-_Part_V_The_Component_of_Maritime_Security
- Koukakis, G. (2025). Security & Defence Strategic documents issued by regional & international actors in 2024 [Research Paper No.116]. *Center for International Strategic Analyses*.
<https://doi.org/10.13140/RG.2.2.27781.26085>
- Koukakis, G. (2025). Understanding National Security - Part VI: The Component of Health Security. *Geostrategic Pulse*, No 301 (March-April 2025), 54-64.
https://www.researchgate.net/publication/391860150_Understanding_National_Security_Part_VI_The_Component_of_Health_Security
- Κουκάκης, Γ. (2025). Ασφάλεια στην Ανατολική Μεσόγειο. Παράγοντας σύγκρουσης ή Συνεργασίας; στο Ντάλης, Σ. & Στεφανάκης, Μ. (επιμ.). *Επετηρίδα Μεσογειακών Σπουδών 2024-2025*. Εκδόσεις Παπαζήση.

- Κουκάκης, Γ. (2025). Αίγυπτος – Η απρόβλεπτη, στο Δουδούμης, Γ. (επιμ.). *Ο Περίγυρος της Ελλάδος: Προκλήσεις & Διλήμματα*. Ελληνοεκδοτική, 225-266.
- Koukakis, G. (2025). Understanding National Security. Part VII: The component of Environmental Security. *Geostrategic Pulse*, 302 (May-June 2025), 33-43. https://www.pulsulgeostrategic.ro/static/editii-tiparite/04072025_ENG_Publica%C5%A3ie2.pdf
- Koukakis, G. (2026). Hyperland: Transforming Past Theories of Geopolitics to Explain Contemporary Strategic Competition. In P. Pietrzak (Ed.), *Strengthening International Relations Through Transformative Theory and Practice* (pp. 33-62). IGI Global Scientific Publishing. <https://doi.org/10.4018/979-8-3693-6735-3.ch002>
- Κουκάκης, Γ. (2025). Η νέα Ετήσια Εκτίμηση Απειλής των ΗΠΑ για το 2025 [Ερευνητική Εργασία No. 117]. *Κέντρο Διεθνών Στρατηγικών Αναλύσεων*. <https://kedisa.gr/i-ne-a-etisia-ektimisi-apeilis-ton-ipa-gia-to-2025/>
- Koukakis, G. (2025). Understanding National Security. Part VI: The component of Health Security. *Geostrategic Pulse*, 301 (March-April 2025), 54-64. https://www.pulsulgeostrategic.ro/static/editii-tiparite/13052025_ENG_Publica%C5%A3ie14.pdf